Ніва

БЕЛАРУСКІ ТЫДНЁВІК

№ 24 (642) Год XIII 16 ЧЭРВЕНЯ 1968 г. ЦАНА 60 гр.

* * *

Людзі — зоркі:
запаляцца ў свеце,
Замігацяць навакол, зазіхцяць
І, колькі трэба, Зямлі пасвецячы,
Скоцяцца зноў
з небасхілу жыцця.

Глянеш — усе, як адна, над сусветам,
А падыдзі да іх,
з блізку зірні —
Кожная — сонца альбо планета,
Поўная верб,
азяродаў,
зарніц.

(Са зборніка «Чарназём»)

КАСТУСЬ ЦВІРКА

ГРЭЧКА. Фота Ул. Паўлючук

БРАТЫ-СУСЕДЗІ

ГЭТА НЕ ТОЛЬКІ КУРТУАЗІЯ

Суседскія кантакты між Беластоцкім ваяводствам, а суседняй Гродзенскай вобласцю далей развіваюцца. У мінулым годзе характар іх быў больш святочны, звязаны з 50-цігоддзем Вялікага Кастрычніка, а ў гэтым годзе характар візітаў больш рабочы, хаця не менш сардэчны. У маі пабывала на Гродзеншчыне дэлегацыя Прадпрыемства драўлянай прамысловасці ў Беластоку з дырэктарам мграм інж. Рышардам Каласоўскім.

Я правёў размову з прадстаўнікамі дэлегацыі, якая гасціла ў Гродна, і хачу хаця ў скарачэнні перадаць яе змест чытачу.

Наша дэлегацыя наведала Гродна, Масты і дзякуючы выключнай сардэчнасці гаспадароў пабывала ў сталіцы Беларусі — Мінску.

Дырэктар Р. Каласоўскі. — Першае — гэта вельмі ветлівае, задушэўнае прывітанне нашай дэлегацыі і гэта ўсюды: у партыйных улад, на заводах, прыватных размовах і сустрэчах. Гэта не толькі куртуазія, гэта сапраўдная камуністычная шчырасць. Я ведаў Гродзеншчыну 23 гады таму, ведаў яе людзей, і тое, што я пабачыў зараз, мне нічым не напамінае мінулага. Проста пасля 23 год вырас новы тып чалавека, чалавека, які дапамагае адзін аднаму, шчырага, адкрытага, які за сябра аддаў бы ўсё — чалавека камуніста. У маім ўяўленні гэта штосьці найвялікшае і цяжкае, каб пераказаць словамі... Безумоўна, нельга памінуць шырачэзнага будаўніцтва. Гродна — гэта прамысловы горад. Сябры нам расказвалі, што Гродна мае 120 тыс. жыхараў, плануецца на 200 тысяч, але будаваныя тылы сведчаць аб большых размерах горада.

Наш прафесіянальны абмен? Думаю,

(Працяг на стар. 4)

НА БЕЛАРУСКАЙ ХВАЛІ

У кожны панядзелак, у 7 гадзін і 15 мінут раніцы, наставіўшы свой радыёпрыёмнік «на Беласток», вы зможаце пачуць: «Добры дзень, дарагія сябры! Распачынаем радыёперадачу на беларускай мове».

Калі пачуеце жаночы голас, значыць вітае вас дыктар Ада Чэчуга, калі адазвецца мужчына — будзе гэта аўтар беларускіх радыёперадач Лявонь Майсеюк.

Беласток адазваўся ў эфіры на беларускай мове дзесяць гадоў таму назад — у чэрвені 1958 года. Тады ўжо звыш 2-х год існавала «Ніва» і пачынала сваё творчае жыццё Беларускае літаратурнае аб'яднанне. Нічога тады дзіўнага, што адчуваўся недахоп жывога беларускага слова. Аб патрэбе яго гаварылася ў той час на розных сходах, на пленумах Галоўнага праўлення БГКТ, а нават на з'ездзе нашага Таварыства.

Да прапаноў беларускіх грамадскіх дзеячаў прыхільна аднесліся ўлады, і так у тыднёвай праграме радыёперадач Беластоцкай радыёвяшчальнай станцыі паявілася новая праграмная адзінка — 15-цімінутная радыёперадача на беларускай мове. Першым яе аўтарам быў Мацей Канапацкі. Пасля — у 1961 годзе — падмяніў яго Лявонь Майсеюк.

Рэдакцыя радыёперадачы на беларускай мове за час свайго існавання паслала ў эфір звыш 520 радыёперадач. Калі б хтосьці задумаў выслухаць іх «за адзіны раз», спатрэбілася б для яго амаль 1740 гадзін часу.

Намеснік галоўнага рэдактара Беластоцкай радыёвяшчальнай станцыі і адначасова загадчык рэдакцыі «Апошніх паведамленняў» Мікалай Таратыка гаворыць:

— Радыёперадачы на беларускай мове маюць слоўна-музычны характар. З'яўляюцца яны састаўной часткай радыёперадач рэдакцыі «Апошніх паведамленняў». І таму яе аўтар — у даным выпадку сябра Лявонь Майсеюк — карыстаецца ў нашым радыё такімі самымі правамоцтвамі, як і аўтары іншых радыёперадач на польскай мове. Адменнасць гэтай перадачы абумоўлена яе характарам, яе праблематыкай і тэрыторыяй пражывання яе слухачоў. Перш за ўсё радыёперадача на беларускай мове стараецца рэестраваць усе праявы грамадска-культурнага жыцця беларускага насельніцтва Беласточчыны. Перад мікрафонам Беластоцкага радыё выступалі хіба ўсе больш вядомыя беларускія аматарскія мастацкія калектывы з вёсак і мястэчак Беласточчыны, знайшлося ў ёй месца для народнай творчасці, запісваліся народныя песні і легенды, адлюстроўвала яна дзейнасць БГКТ, Беларускага літаратурна-мастацкага аб'яднання Белавежа і рэдакцыі вашага тыднёвіка... Ды ўсяго не пералічыш. Існавала і ў далейшым існуе ў нас у радыё няпісаная ўмова, што там, дзе штосьці дзеецца, што мае нейкія адносіны да праяў грамадска-культурнага жыцця беларусаў у Польшчы — там пасылаем рэдактара радыёперадач на беларускай мове.

У рамках супрацоўніцтва Беластоцкага ваяводства з суседзямі з-за дзяржаўнай мяжы мы наладзілі цесны кантакт з Гродзенскім абласным і Мінскім рэспубліканскім радыё. Рэдакцыя нашай радыёперадачы на беларускай мове ў гэтым супрацоўніцтве займае, бадай што, асноўнае месца. У гэтым годзе, як вам вядома, Савецкая Беларусь адзначае сваё 50-цігоддзе. У сувязі з гэтым

(Працяг на стар.3)

Ада Чэчуга і Лявонь Майсеюк перад мікрафонамі беластоцкага радыё.

ШКОЛЬНЫ КОНКУРС

У папярэднім нумары «Ніва» інфармавала аб беларускім міжшкольным конкурсе.

Сёння падаем правілы конкурсу.

ПРАВІЛЫ

VII Беларускі міжшкольны конкурс тэматычна навязвае да 25 гадавіны стварэння Войска Польскага.

1. Мэтай конкурсу з'яўляецца:

а) зацікавіць вучняў гісторыяй Войска Польскага, якое прайшло слаўны баявы шлях ад Леніна да Берліна і зараз сцеражэ наш спакой;

б) развіваць пачуцці любві і пашаны да нашага войска і людзей, якія змагаліся за нашу свабоду і незалежнасць.

2. Конкурс будзе працягвацца ад 1 чэрвеня да 1 лістапада 1968 г.

3. Вучні ліцэяў і V—VIII класаў падставовых школ з беларускай мовай у групах (класах) або індывідуальна:

а) будуць увесь час апекавацца магіламі польскіх і савецкіх салдат, партызан, загінуўшых у баях з гітлераўскім акупантам, і месцамі смерці ахвяр фашызму;

б) правядуць сустрэчы з салдатамі — удзельнікамі вайны і былымі партызанамі;

в) правядуць сустрэчы з салдатамі, афіцэрамі ці мясцовымі людзьмі, якія служылі або зараз служаць у Войску Польскім;

г) напішуць на беларускай мове справаздачу з гэтых прац і сустрэч.

Пажадана, каб у справаздачы была апісана ўрачыстасць прысвечаная 25 гадавіне стварэння Войска Польскага, якая адбылася ў мясцовай школе, і каб былі змешчаны ў ёй успаміны жыхараў аб баях у ваколіцах і акалічнасцях смерці загінуўшых, а таксама ўспаміны мясцовых ветэранаў.

4. Школы прышлюць справаздачы вучняў да 10 лістапада 1968 г. у Галоўнае праўленне Беларускага грамадска-культурнага таварыства ў Беластоку.
(ZG, BTSK, Białystok, ul. Warszawska 11).

Павінна быць далучана інфармацыя школы аб тым, якія групы (класы) або паасобныя вучні былі найбольш актыўнымі.

5. Вучням адзначаным у гэтым конкурсе камісія прызнае груповыя і індывідуальныя каштоўныя рэчавыя ўзнагароды.

Кураторыя
Беластоцкай школьнай акругі
ў Беластоку

Галоўнае праўленне
Беларускага грамадска-
культурнага таварыства
ў Беластоку

Падзеі • Здарэнні • Факты • Каментарыі • Весткі

СВЕТ

ГНЕЎ І АБУРЭННЕ

У сераду 5 чэрвеня г. г. у Лос-Анджэлесе ў гасцініцы «Амбасадар» быў зроблены замах на сенатара Роберта Кенедзі, брата прэзідэнта Джона Кенедзі, забітага 22 лістапада 1963 года ў Даласе (штат Тэхас).

Замах на Р. Кенедзі адбыўся ў той момант, калі сенатар закончыў сваё выступленне на прэс-канферэнцыі ў штаб-кватэры, якая размясцілася ў гасцініцы, пасля аб'яўлення вынікаў пярвічных выбараў у штаце Каліфорнія. На гэтых выбарах ён атрымаў перамогу сярод прэтэндэнтаў ад дэмакратычнай партыі ў кандыдаты на пасаду прэзідэнта ЗША.

Сенатар Роберт Кенедзі вёў актыўную кампанію за вылучэнне сваёй кандыдатуры ў прэзідэнты ад дэмакратычнай партыі. Ён атрымаў унушальную перамогу на пярвічных выбарах у Нябрасцы і Індыяне, уступіў перамогу ў Арэгоне і зноў перамог у Каліфорніі. Пасля гэтай перамогі ён стаў адным з галоўных прэтэндэнтаў у кандыдаты на пасаду прэзідэнта ЗША ад дэмакратычнай партыі. Р. Кенедзі — актыўны крытык палітыкі ўрада ў В'етнаме, які ў перадвыбарчых прамовах патрабаваў спынення в'етнамскай вайны.

Замах на Р. Кенедзі ўстрывожыў ўсю Амерыку, выклікаў гнеў і абурэнне ва ўсім свеце. Сенатар — дэмакрат Ральф Ярбара заявіў: «Жах усяго гэтага заключаецца ў тым, што палітычны замах становіцца звычайнай з'явай у гэтай краіне».

Роберта Кенедзі ўжо няма сярод жывых. Цела яго спачывае побач магілы яго брата прэзідэнта Джона Кенедзі. Забойца Р. Кенедзі — злоўлены. Хто ж ён? У ЗША чуецца галасы, што гэта фанатык, шалёны чалавек. Можна з гэтым было б згадзіцца, калі б не другое больш істотнае пытанне: як гэта дзеецца, што гэтыя «шалёныя» страляюць да акрэсленых людзей — Д. Кенедзі, М. Л. Кінга, Р. Кенедзі? Чаму ніякі шалёны не выстраліў ніколі да «ястрабоў», якія імкнуцца да эскалацыі вайны ў В'етнаме і да прыгнятання неграў? Але на гэтыя пытанні ў «дэмакратычнай» Амерыцы ніхто не хоча адказваць.

ПАПА ДА ПАТРЫЯРХА

Папа Павел VI накіраваў да маскоўскага патрыярха Аляксея ўтрыманае ў сардэчным тоне пісьмо з нагоды 50-годдзя аднаўлення патрыярхата ў Маскве (годнасць патрыярха знёс Пятро І, падпарадкоўваючы царкву дзяржаве; аднаўленне наступіла незадоўга пасля ўстанаўлення савецкай улады).

Кантакты між Ватыканам і рускай праваслаўнай царквой былі наладжаны ў часе сабора.

«СКОРПІЁН»

На Атлантычным акіяне загінула амерыканская атамная падводная лодка «Скорпіён». Кошт пабудовы такой лодкі — 40 мільёнаў долараў. На палубе лодкі знаходзілася 99 чалавек Пошукі не далі ніякіх вынікаў.

А. К.

БССР

ГУРЫНОВІЧА

Беларускія газеты апублікавалі выступленне міністра замежных спраў БССР А. Гурыновіча ў Першым камітэце XXII аднаўленай сесіі Генеральнай Асамблеі Арганізацыі Аб'яднаных Нацый па пытанню аб нераспаўсюджванні ядзернай зброі 31 мая г. г.

«Дэлегацыя Беларускай ССР лічыць, што Дагавор аб нераспаўсюджванні ядзернай зброі неабходна адобрыць у самыя бліжэйшыя дні на аднаўленай XXII сесіі Генеральнай Асамблеі ААН, і заклікае ўсе дэлегацыі падтрымаць праект рэзалюцыі 31 краіны. Такое рашэнне будзе адпавядаць інтарэсам міру і бяспекі народаў», — заявіў міністр А. Гурыновіч.

МІЖНАРОДНАЙ

У 52 сесіі Міжнароднай канферэнцыі працы, якая адбылася ў Жэневе, удзельнічала дэлегацыя Беларускай ССР, у склад якой уваходзілі: Шэльдаў А., Гіліцкі Ф., Абуховіч А., Сідаровіч І.

БЕЛАРУСКАЙ

У Ленінградзе, як працяг Пушкінскага свята паэзіі адбыўся Тыдзень беларускай літаратуры. Прыбыла дэлегацыя беларускіх пісьменнікаў: Максім Танк (кіраўнік дэлегацыі), Іван Мележ, Максім Лужанін, Іван Навуменка, Аляксей Кулакоўскі, Ніл Гілевіч, Андрэй Макаёнак, Уладзімір Юрэвіч, Янка Сіпакоў.

Тыдзень беларускай літаратуры ў Ленінградзе пачаўся ад сустрэчы беларускіх літаратараў з калектывам машынабудаўнікоў праслаўленага Кіраўскага завода.

СЕМІНАР

Спецыялізацыі і комплекснай механізацыі ў жывёлагадоўлі быў прысвечаны рэспубліканскі семінар, які адбыўся ў Гродне. У семінары ўдзельнічалі — начальнікі раённых упраўленняў сельскай гаспадаркі і кіраўнікі раённых аб'яднанняў «Сельгастэхніка», кіруючыя работнікі абласных і рэспубліканскіх арганізацый і ўстаноў.

У працы семінара прыняў удзел сакратар ЦК КП Беларусі У. Міцкевіч, першы намеснік Старшыні Савета Міністраў БССР У. Лабанок.

ЖУРНАЛІСТАЎ

У Магілёве адбыўся двухдзённы семінар журналістаў абласных газет, скліканы аддзелам прапаганды і агітацыі ЦК КПБ. Абмеркавана пытанні дзейнасці абласнога друку па паляпшэнню асвятлення ідэалагічнай работы партыйных арганізацый.

МАГІЛЁЎСКІ

Магілёўскі аўтамабілевы завод імя Кірава адправіў у адрас польскіх будаўнікоў шасейных дарог вялікую партыю магутных самаходных скрэпераў.

ВЕЙНЯРОВІЧ

На Усесаюзным кінафестывалі ў Ленінградзе дыплом за яркае адлюстраванне партызанскага руху ў Беларусі прысуджана поўнаметражнаму дакументальнаму фільму «Генерал Пушча». Рэжысёр-аператар карціны — Іосіф Вейняровіч.

(С. Я.)

ПОЛЬШЧА

АКФАН

4 чэрвеня адбылася сесія Агульнапольскага камітэта Фронту адзінства народа (АКФАН), у якой удзельнічалі кіраўнікі партыі і ўрада. Старшынёй АКФАН выбраны Мар'ян Спыхальскі; прынята пастановы аб святкаванні 50-годдзя адраджэння польскай незалежнай дзяржавы і ўрачыстага адзначэння 500-годдзя нараджэння Мікалая Каперніка.

М. Спыхальскі выступіў з дакладам — «Развіццё сацыялістычнай Польшчы мэтай усіх патрыятычных сіл Фронту адзінства народа». Старшыня м. ін. сказаў:

«Так важную задачу, як фармаванне грамадскіх і палітычных поглядаў маладога пакалення інтэлігенцыі, можна даверыць толькі выхавацелям, дарэшты звязаным з сіламі прагрэсу і сацыялізма сваёй палітычнай і ідэалагічнай паставай, а таксама сваім становішчам ў навуцы» (...)

«У адпаведнасці са слушнымі грамадскімі пастулатамі ўжо прыняты меры, якія дазволяць значна павялічыць прыплыў моладзі з рабочых і сялянскіх асяроддзяў у вышэйшыя навучальныя ўстановы» (...)

«Жадаем, каб моладзь наша зразумела, што супольна з усёй грамадскасцю нясе адказнасць за лёсы радзімы, што нельга ёй нічога ўпусціць з таго, што ўжо здабыта намаганнямі і крывёю бацькоў і мацярок, створанае працай папярэдніх пакаленняў, што абавязкам моладзі з'яўляецца ўмацоўванне і развіванне здабыч сацыялізма».

Падчас сесіі АКФАН выступіў з прамовай сакратар ЦК ПАРП Вітальд Ярасінскі, які, між іншым, сказаў:

«Гарантам сацыялізма ў Польшчы і саюза з Савецкім Саюзам з'яўляецца ў першую чаргу наша партыя. Кожны, хто пачынае барацьбу супроць нашай партыі і сацыялістычнай сістэмы — аб'ектыўна, ці разумее гэта, ці не — падрывае фундаменты нацыянальнага быту Польшчы. Тыя, што сёння заклікаюць да барацьбы супроць нашай партыі, з'яўляюцца не толькі ворагамі Народнай Польшчы. З'яўляюцца яны ворагамі Польшчы наогул, калі б змаглі дасягнуць сваіх мэт, сталіся б магільшчыкамі незалежнага народа, падрыхтавалі б яму той самы лёс, які магнацтва ў 1794 годзе і як буржуазія ў 1939 годзе».

В. Ярасінскі звярнуў увагу на тое, што неадлучным элементам ідэйна-выхаваўчай дзейнасці ў напрамку развіцця сацыялістычнай дэмакратыі з'яўляецца рашучая барацьба супроць усялякіх спроб выкарыстання дэмакратыі да варожай сацыялізму дзейнасці, супярэчнай з найболей жыццёвымі інтарэсамі народа.

Прамовы мелі таксама: сакратар Галоўнага Камітэта ЗСЛь, Людамір Стасяк, і намеснік Старшыні Камітэта Цэнтральнага СД, Яўгенія Красоўская.

(ся)

ВАЯВОДСТВА

СВЯТА ВОЙСКА І ГАРЦЭРАЎ

Павятовай гарцэрскай арганізацыі Беластоцкага павета прысвоена імя «Салдатаў Беластоцкай ваеннай часці войска аховы пагранічча». Урачыстасці з гэтай нагоды адбыліся ў Беластоку. Адначасова Беластоцкія пагранічнікі адзначалі 23-цюю гадавіну існавання Войска аховы пагранічча. Ва ўрачыстасцях гэтых прынялі ўдзел прадстаўнікі гродзенскіх пагранічнікаў: палкоўнік Аляксандр Махалёў і падпалкоўнік Пётр Вадаляжэўскі.

ЧЫН МАЛАДЫХ

Даз'ездаўскі чын членаў Саюза сацыялістычнай моладзі Беластоцкага ваяводства ацэньваюць на 8 мільёнаў злотых. Вынікі патрыятычнага подзвігу моладзі былі падведзены на сустрэчы актывістаў ЗМС з экзекутывай Ваяводскага камітэта ПАРП у Беластоку. Сустрэча адбылася 10 чэрвеня. Прынялі ў ёй удзел І сакратар Ваяводскага камітэта ПАРП у Беластоку тав. А. Лашэвіч і старшыня галоўнага праўлення ЗМС А. Жабінскі. Адначасова для дваццаці найбольш актыўных членаў ЗМС былі ўручаны партыйныя кандыдацкія білеты.

БУДАЎНІЦТВА

У Беластоку адбылося пасяджэнне калегіі міністэрства будаўніцтва. Супольна з партыйным і адміністрацыйным кіраўніцтвам Беластоцкага ваяводства прадстаўнікі міністэрства абмеркавалі праблемы ажыццяўлення будаўляных капіталаўкладанняў на Беласточчыне.

У СЕЛЬГАСГУРТКАХ

Пасля выбараў у праўленні вясковых сельскагаспадарчых гурткоў зараз праходзяць павятовыя з'езды прадстаўнікоў гэтай сялянскай арганізацыі. З'езды ўжо адбыліся: у Гайнаўцы, Дуброве, Сямяцічах, Беластоку, Ломжы, Кольне, Аўгустове, Сувалках, Лапах, Замброве і Галдапі. Іх удзельнікі праводзяць ацэнку найбольш істотных сельскагаспадарчых праблем і вызначаюць актуальныя напрамкі дзейнасці для вясковых сельскагаспадарчых гурткоў.

СУСЕДСКІ ВІЗІТ

У рамках супрацоўніцтва Беластоцкага ваяводства з прыгранічнай Гродзенскай вобласцю БССР пабываў на Беласточчыне І сакратар Абкома Камуністычнай партыі Беларусі ў Гродне, тав. Іван Фёдаравіч Мікуловіч. Наведаў ён Гайнаўскі, Ломжынскі, Манецкі і Кольненскі паветы, а таксама ў Беластоку сустрэўся з кіруючым актывам Беластоцкага ваяводства. Візіт праходзіў у атмасферы шчырай дружбы і братэрскага супрацоўніцтва.

ВЕЛАГОНКА

9 чэрвеня на гарадскім спартыўным стадыёне ў Беластоку закончылася 4-охдзённая міжнародная велагонка. Перамагла каманда «Грыфа» са Шчэціна. Найлепшымі велагоншчыкамі Беластоцкага ваяводства аказаліся спартсмены ЛьЗС з Бельска Падляшскага. У агульнай пунктацыі занялі яны 9 месца. У велагонцы прымалі ўдзел, між іншым, спартсмены з савецкай Гродзеншчыны.

(вр)

NIEDZIELA, 16.VI.

8.25 Program dnia. 8.30 ,,Litewskie Muzeum Rzeźby" (,,W świecie sztuki") (Wilno). 9.00 TV Kurs Rolniczy: ,,Choroby bakteryjne drzew owocowych". 9.35 ,,Przypominamy, radzimy". 9.50 ,,Poemat dwóch serc" — film fab. radz. 11.25 ,,Zawodowa oferta" (Szkoły pomaturalne). 11.40 Zawody ratowników wodnych. 12.40 Dziennik. 12.50 PKF. 13.00 ,,Podróże filmowe" — film radz. 13.15 ,,Usta milczą, dusza śpiewa" — program muzyczny. 13.55 ,,Piętno z St. Gollaro" — film (,,Przygody trzech muszkieterów"). 14.25 ,,Przemiany". 14.55 Dla dzieci: J. Wilkowski — ,,Alert serca" (,,Ula i świat"). 15.20 ,,Piórkiem i węglem". 15.40 ,,Woda jest groźna" — rep. specj. 16.05 ,,Spotkanie z pisarzem" (Bronisław Zieliński). 16.35 ,,Wielka gra". 17.35 ,,Kamera 68". 17.45 ,,Teatr TV na świecie" — ,,Złote wesele", sztuka TV Czechosłowackiej. 18.45 ,,Mina" — rep. filmowy (,,Ludzie i zdarzenia"). 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 ,,Małżeństwo doskonałe" — program rozrywkowy. 21.05 ,,Szosa nr 7" — film fab. fr. 22.40 ,,Niedziela Sportowa".

PONIEDZIAŁEK, 17.VI.

15.40 Program dnia. 15.45 i 23.00 Politechnika TV II roku. 16.55 Dziennik. 17.00 Dla dzieci: ,,Kino Ptyś". 17.20 Dla młodych widzów: ,,Zrób to sam". 17.35 Sprawozdanie z meczu Polska — Bułgaria w gimnastyce artyst. 17.55 ,,Bo Bo" — rep. filmowy Tele-Aru z Węgier. 18.10 Reportaż z Zakładów H. Cegielskiego. 18.40 ,,Eureka". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 Teatr TV. R. Penn Warren: ,,Sędzie Irvin". Na motywach powieści ,,Gubernator". 21.40 Kino Krótkich Filmów. ok. 22.15 ,,Próby". 22.40 Dziennik.

WTOREK, 18.VI.

9.45 ,,Przygody Wernera Holta" — film fab. NRD. 12.30 i 15.20 Przysposobienie Rolnicze: ,,Organizacja punktu omłotowego". 15.55 Politechnika TV II roku. 16.55 Dziennik. 17.00 Dla młodych widzów: ,,To niedaleko" (III). 17.20 Dla młodych widzów: ,,Jak dawniej jeżdżono na Bielany?" (,,Klub pod Smokiem"). 17.50 ,,Nie tylko dla pań". 18.10 TV Kurier Warszawski. 18.25 ,,Paul Gauguin" — film dokument. 18.40 ,,Gorąca linia". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 ,,Giełda piosenki". 20.35 ,,Równy start". 21.05 ,,Przygody Wernera Holta" — film fab. NRD. 23.45 Dziennik.

SRODA, 19.VI.

10.00 ,,Salvatore Guiliano" — film fab. wł. 12.00 Przerwa. 15.40 Program dnia. 15.45 i 22.40 Politechnika TV I roku. 16.55 Dziennik. 17.00 Dla dzieci. ,,Rogate bractwo". 17.30 ,,Dzień Olimpijczyka" (Berlin) Międzynarodowy Meeting Lekkoatletyczny. 18.30 ,,Poligon". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 ,,Axur — Król Ormus" — opera. Muzyka — A. Salieri. 21.00 ,,Światowid". 21.30 Międzynarodowy Meeting Lekkoatletyczny. 22.50 Dziennik.

CZWARTEK, 20.VI.

9.55 Dla szkół (kl. VI) Język polski: ,,Spotkanie z Edmundem Niziurskim". 10.25 Przerwa. 15.40 Program dnia. 15.45 i 22.55 Politechnika TV I roku. 16.55 Sprawozdanie sportowe. W przerwie, ok. 17.45 Dziennik. 18.40 ,,Sylwetki X Muzy" (Wojciech Siemion). 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 ,,Z Merkurym na ty" — program z Międzynarodowych Targów Poznańskich. 20.40 ,,Ściśle tajne premiery" — film fab. CSRS. 22.10 ,,Muzy na morzu" (,,Profile kultury"). 22.35 Dziennik.

PIĄTEK, 21.VI.

10.00 ,,Ściśle tajne premiery" — film fab. CSRS. 11.25 Przerwa. 15.40 Program dnia. 15.45 i 23.00 Politechnika TV I roku. 16.55 Dziennik. 17.00 Dla dzieci: ,,Miś z okienka". 17.15 ,,Człowiek a ziemia". 17.45 TV Kurier Mazowiecki. 18.00 ,,Romeo i Julia". ,,Wielkie miłości" — program muzyczny. 18.45 ,,Dialogi historyczne". 19.15 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 ,,Czwarta zmiana". 20.40 Teatr TV. S. Żeromski: ,,Sułkowski". 22.10 Program publicystyczny. 22.40 Dziennik.

SOBOTA, 22.VI.

10.00 ,,Sami na wyspie" — film fab. jug. 11.25 Przerwa. 15.40 TV Kurs Rolniczy: ,,Pytania i odpowiedzi". 16.20 ,,Skoki do wody" (,,Wychowanie fizyczne naszych dzieci"). 16.30 Program tygodnia. 16.55 Dziennik. 17.00 Dla młodych widzów: ,,Włamywacze" — film pol. 17.25 ,,Spotkania z przyrodą". 17.50 ,,Artyści areny" — film (VI). 18.15 ,,Tele-Echo". 18.55 ,,Gawędy o współczesności". 19.20 Dobranoc. 19.30 ,,Monitor". 20.00 Festiwal Piosenki ,,Złoty klucz" (Karlove Vary). 21.45 Dziennik. 22.00 Wiadomości Sportowe. 22.10 ,,Sami na wyspie" — film fab. jug.

Piątek, 14 czerwca

8.05 Dziennik. 8.15 Dla uczniów. 8.30 ,,Z ojczystych pól": 9.00 Motocyklowe mistrzostwa świata. 9.50 ,,Kultura fizyczna i sport". 15.05 ,,Nowości". 15.15 Program dnia. 15.20 ,,Ekonomika i życie". 15.50 Pieśni E. Griga". 17.00 ,,Maturzysta — 68". 17.30 Piłka nożna: ,,Spartak" (Moskwa) — ,,Dynamo" (Kijów). 19.15 ,,Sztafeta nowości". 20.00 Program z Tbilisi. 21.00 ,,5 + 2". 21.30 Na dobranoc.

Sobota, 15 czerwca

6.55 Program dnia. 7.00 Gimnastyka. 7.45 Dziennik. 8.00 Program rozrywkowy. 8.30 ,,Reportaż sobotni" (Transmisja z Soczi). 9.00 Film dla uczniów. 9.40 Szkatułka muzyczna. 10.00 Filmy animowane dla dzieci. 10.10 Międzynarodowa wystawa ,,Interbytmasz". 10.30 ,,Pięć dni, pięć nocy". Film. 12.10 Teatr TV dla dzieci. 13.05 W eterze ,,Młodość". 14.30 TV barwna. 16.00 Klub filmowy. 17.00 ,,Śledztwo trwa". Film. 18.45 ,,Czas". 19.15 W eterze ,,Młodość". 20.00 Najbardziej humanitarny zawód". 20.20 ,,Społeczeństwo a prawo". 21.05 Dziennik.

Niedziela, 16 czerwca

6.55 Program dnia. 7.00 Gimnastyka. 7.15 ,,Budzik". 7.45 Dziennik. 8.00 Kalendarz TV. 8.30 ,,W świecie sztuki". 9.00 ,,Pomyślnych wiatrów". Film. 10.15 ,,Uczyć się, uczyć, uczyć". Film TV. 10.45 ,,Gwardia pracy". 11.30 ,,Dla was, kobiety". 12.00 ,,Wiedza". 12.30 Dla żołnierzy. 13.00 Kiosk muzyczny. 13.30 Program o sporcie. 13.50 ,,Żonkiś". Film. 14.30 TV barwna. 16.00 Piłka nożna: ZSRR — Austria. 18.00 W eterze ,,Młodośc". 19.00 ,,Siedem dni". 19.45 ,,Romemo, mój sąsiad". Spektakl Moskiewskiej operetki. 21.50 Tylko fakty.

ПРА БЕЛАВЕЖСКІ ДЗІЦЯЧЫ САД СІМПАТЫЧНА

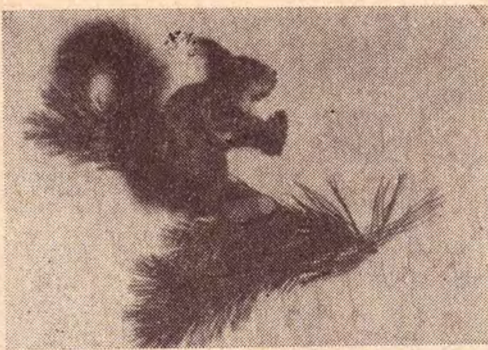

Скардзіліся мне ў Белавежы, што новы дзіцячы сад доўга будуецца. А ў старым цесна. Выбралася тады я да белавежскіх малышоў, пабачыць, як жывуць.

Малышы, як усе, на ўсім свеце — крыклівыя, вяртлявыя. Як у мурашніку ў цесным белавежскім дзіцячым садзе № 1 на вул. Стачок. Малышы, як усе, на ўсім свеце могуць не мець валос, броваў, але задзёршы галаву будуць старацца вялікімі вачыма заглянуць табе ў вочы. Малая Малгажатка, што мае год два з паловаю, разам з нагамі пані кіраўнічкі ўціснулася ў кабінет і запытала мяне: пані зачыніла дзверы, каб дзеці не пайшлі на двор? Тлумачыла я, што дзеці разам з паняй выхавацельніцай пойдуць на двор. А потым расказала Малгажатка вершык пра маму.

У старым і цесным белавежскім дзіцячым садзе дзеці са сваімі выхавацельніцамі Раісай Шпаковіч, Аннай Стэфанюк і Ленай Лях у вузкім калідоры вывешваюць цікавыя працы — галінкі квітнеючага бэзу і ландышу, робленыя тэхнікай наклейвання дробных скруткаў паперы на брыстоль.

У лясным куточку дзіцячага сада жыве лясная казка пра зайчыка, ваўка, лісу прычаненую пад праўдзівай бярозай. Праўдзівы тут мох і праўдзівы пах лесу, гаркаваты арамат прывялай бярозы, над якой вавёрка ўзялася за снеданне.

Пра гэты лясны дух дзіцячага саду пытаю ў кіраўнічкі Гэлены Садчук, знаёмства з якой запісала сабе да мамантаў надзвычай прыемных. Гэта чалавек закаханы ў пушчы. Адгэтуль і лясны настрой у дзіцячым садзе, дзе снуецца па ўсіх сценах і кутках лясная фантазія. Пані Гэлена Садчук кіруе белавежскім дзіцячым садам ужо 22 гады, ад пачатку, як быў ён арганізаваны.

І паплыла гісторыя белавежскага дзіцячага сада, якую запісала. «Я ніколі не пакідала думкі пра новы дзіцячы сад. З'яўляюся раднай ГРН і пастаянна на сесіях пра дзіцячы сад гаварыла. Даўнейшы наш старшыня казаў, што не бачыць патрэбы новага дзіцячага сада для Белавежы. Мы тады разам з бацькоўскім камітэтам і ўсімі бацькамі пастанавілі пачаць справу грамадскім чынам. Узгоднілі, што праз год часу ўсе бацькі адзін працэнт сваіх заробкаў прызначаць на дзіцячы сад. Было гэта пяць гадоў таму. Сабралі мы 70 тыс. злотых. Многа памог Лясны тэхнікум у Белавежы, хлопцы з якога парабілі ўсе нефахованыя работы. Цяперашні наш старшыня Прэзідыума ГРН Мікалай Сідун вельмі сардэчна адносіцца да нашай ідэі, і чакаем усе на новы дзіцячы сад. Ён ужо будуецца. Ужо мае дах. Каб хутчэй толькі быў гатовы».

Кажу: а ўсё ж яшчэ хоць крыху вернемся да вас. Адкуль яна такая, ваша любоў да пушчы?

«Выхавалася я ў пушчы ў Завадскім Дубе. Была гэта такая лясная асада, толькі тры хаты, непадалёку даўнейшага надляснiцтва Хойнік. Там было многа грыбоў. І ўсе мае цацкі былі з дрэва і з шышак. Адтуль я хадзіла ў школу ў Белавежу, кожны дзень восем кіламетраў. Але і ногі вырабіла. што і цяпер хаджу добра і лёгка. Люблю сваю пушчу і хачу, каб дзеці нашы яе таксама любілі».

На памяць маёй пабыўкі ў белавежскім сімпатычным дзіцячым садзе кіраўнічка падаравала мне твор дзіцячых рук — два прыгожыя кошычкі з бярозавай кары з засушанымі веткамі.

Вера Леўчук

Памятны здымак з навагодняй ёлкі ў белавежскім дзіцячым садзе (пазычаны). Дзеці даюць сцэнку пра доктара. Самым панам доктарам быў Пётр Гэмбычынскі (на першым плане ў белым). З правага боку Гэлена Садчук — кіраўнічка.

У Белавежскім дзіцячым садзе падстаўка для кветак з арыгінальнага пня бярозы.

МУЗЫЧНУЮ КУЛЬТУРУ — БЕЛЬСКУ

У размовах з дзеячамі культуры ў Бельску ўжо некалькі год паўтараецца сцверджанне: патрэбныя нам інструктары — настаўнікі музыкі і спеву. Каб сцверджанне не асталося чыстай рэторыкай, зараз прыводзілі прыклады: У ПСС вядзе эстрадны калектыў хтосьці даязджаючы з Беластока; іграць на акардэоне вучыць самавук, якога фактычная прафесія — шафёр; у павятовым доме культуры абсалютна няма каму весці заняткаў музыкі і спеву.

Бельск пачаў душыцца ў гэтых недахопах. Шмат мясцовых ініцыятыў адносна музычнага руху загінула. Здаралася так, што Бельску пагражала тое, што на ўрачыстых сходах не было каму запоўніць мастацкай часткі. Трагічная сітуацыя выглядае на вёсцы, моладзь якой да гэтай пары ўсё ставіць справу арганізацыі не толькі драмгурткоў, але іншых больш сучасных і цікавейшых форм працы. Хацелася б адным сказам сказаць тым, хто крытыкуе драматычны аматарскі рух на вёсцы за «Мікітаў лапаць» ці «Пярэстую красулю», што мы нічога іншага на вёску пакуль што даць не можам. Не зможам даць, пакуль не вывучым у школах вясковых і для вёскі прафесіяналаў музыкі і спеву.

Да вышэй прыведзенага вываду дайшлі бельскія дзеячы культуры. Першым крокам было стварэнне ў Бельску Грамадскага музычнага агніска. Сумняванні некаторых ці гэткая форма ў Бельску прымецца, былі развеяны ўжо ў першым этапе арганізацыі агніска, калі ахвоту да навукі ў агніску выказала больш ста вучняў. 20 вучняў не прынялі, і гэта перш за ўсё з прычыны недахопу кадры настаўнікаў і памяшканняў на заняткі. Для інфармацыі падам, што апрача дырэктара агніска Сцяпана Садліцкага, які жыве ў Бельску, 2 настаўнікаў і так даязджае з Беластока, а заняткі адбываюцца ў «Практычнай пані» і ў школе № 3 (беларускай) дзякуючы гасціннасці гэтых установ.

Адкрыта філію агніска ў Боцьках, дзе заняткі вядзе Мікалай Турковіч. Вучыцца тут каля 20 вучняў. На гвалт дамагаюцца адкрыцця філіі музычнага агніска такія цэнтры, як Бранск і Орля.

Першы год працы Бельскага музычнага агніска даказаў, што ёсць тут вялікае зацікаўленне гэтымі справамі з боку бацькоў, якія сем'ямі прыходзяць на бацькоўскія сходы, і таксама паказаў на высокі ўзровень навучання.

Але гэта толькі добрага пачатак. У развіцці музычнай культуры бельскія дзеячы бачаць патрэбу арганізацыі дзяржаўнай музычнай школы. Ёсць рэальныя магчымасці паклікання такой школы на працягу 4—5 год. Рэальнасць такой думкі вынікае і з таго, што яна збежная з планамі (пакліканне дзяржаўнай пляцоўкі музычнага школьніцтва на поўдні ваяводства) Аддзела культуры прэзідыума ВРН у Беластоку.

Неяк цэнтральнай справай у гэтым напрамку ёсць справа будынку для школы. У сувязі з вельмі цяжкімі ўмовамі бельскіх пачатковых школ пабудова новага будынка — немагчыма. Але і тут ёсць выхад. У сувязі з пачатай будовай новай пошты і хуткім яе заканчэннем, астаецца будынак, якога можна адаптаваць на будучую пляцоўку музычнай культуры паўднёвай часткі Беластоцкага ваяводства. Справа тым больш рэальная, што ваяводскі кансерватар, — паколькі будынак, дзе зараз змяшчаецца пошта, з'яўляецца памятнікам старадаўнасці, — можа адаптаваць будынак на ўспамянутыя патрэбы. Давялося мне чуць (неафіцыйна), што адаптацыя будынка можа пачацца ўжо ў 1970 годзе, а закончана не пазней як у 1972 г. Улады Бельска павінны толькі фармальна перадаць будынак на патрэбы школьніцтва.

Але справа стварэння пляцоўкі музычнага школьніцтва ў Бельску патрабуе ад яго гаспадароў і дзеячаў дбання аб высокі ўзровень і развіццё філіялаў грамадскага музычнага агніска, а што з гэтым вяжацца, аб кадру прафесіяналаў — музыкаў. Здаецца неабходным ужо запэўніць гэтым людзям адпаведныя матэрыяльныя ўмовы і магчымасць пасялення ў Бельску. Неабходным ёсць, каб найздальнейшых удзельнікаў агніска з Бельска кіраваць у музычную сярэднюю школу ў Беласток, каб маглі яны вярнуцца ў будучыні ў школу.

Справа вельмі істотная і важная. Імення амбіцыяй улад, дзеячаў Бельшчыны павінна быць тое, каб тут паўстала дзяржаўная музычная школа — школа не толькі Бельшчыне, але і раёну. Тым больш, што далейшыя пачынанні амаль поўнасцю ў руках бельскіх улад.

Аляксей Карпюк

КНІЖКІ І МЫ

У БЕЛЬСКУ...

Недзе ў ліпені або жніўні ў Бельску пры вуліцы Міцкевіча адкрыецца новая кнігарня «Дому кніжкі». Будуць тут прадавацца толькі савецкія выдавецтвы і канцылярскія матэрыялы.

Кнігарня будуецца за 280 тыс. зл.

БОЛЬШ КНІГАРНЯЎ...

...гэта лепшы і хутчэйшы доступ да кніжкі. У Беластоцкім ваяводстве будуецца кніжных павільёнаў усё больш. Сетка гатовых цяпер такая: 56 кнігарняў у ваяводстве, 11 з іх у горадзе Беластоку, 18 — у мясцовасцях ніжэй павятовых гарадоў.

У кожным павятовым горадзе ёсць найменш дзве кнігарні. Маем 6 кнігарняў самаабслуговых.

*

У 1967 годзе мы ў ваяводстве купілі кніжак за 3 мільёны злотых больш, чым у папярэднім годзе.

КОЛЬКІ НА ГАЛАВУ

Цікава будзе ведаць, колькі залатовак у год на галаву выдаем на пакупку кніжак (ведаем ужо, што, напр., на гарэлку выдаем вельмі многа).

Разам са школьнымі падручнікамі прыпадае ў ваяводстве на асобу 31,30 злотых (без падручнікаў — 21,80 зл.). У паветах:

найбольш у Элцкім — 33,74 зл, у Бельскім — 20,51 зл, у Дубровскім — 20,26 зл, у Гайнаўскім — 23,89 зл, у Сямяцічскім — 19,54 зл, у Сакольскім — 16,13.

Для параўнання: у краіне сярэдняя на аднаго чалавека — 38,60 зл. З гэтага відаць, як значна больш ад нас беластачан выдаюць на кніжкі людзі ў іншых ваяводствах краіны. (вл)

На беларускай хвалі

(Працяг са стар. 1)

нашае супрацоўніцтва яшчэ больш будзе актыўным, а тым самым узрастуць заданні для рэдакцыі радыёперадач на беларускай мове.

Гэтыя выказванні тав. Мікалая Тарасікі сапраўды ахопліваюць асноўныя праблемы працы рэдакцыі Беластоцкай радыёперадачы на беларускай мове. І нам, журналістам «Нівы», таксама неаднойчы прыходзілася сустракацца з рэдактарам Леванём Майсеюком і ў памяшканні Галоўнага праўлення БГКТ, калі адбывалася там штосьці важнае, і ў далёкіх вёсках Беласточчыны, дзе ён шукаў цікавых спраў і цікавых людзей. Безупынна на працягу цэлага 10-цігадовага перыяду мікрафон радыёперадачы на беларускай мове сціпла сачыў за падзеямі і пераменамі нашага жыцця. Заслужаны гэта юбілей. З гэтай нагоды жадаем тады нашым сябрам з радыё, каб іх беларускае слова гучна і шырока нясліся па ўсёй Беласточчыне.

ВІКТАР РУДЧЫК

Фота аўтара

Вядомы грамадскі дзеяч з вёскі Пянькі ў Беластоцкім павеце Янка Азябла дае інтэрв'ю для Леваня Майсеюка.

Браты-суседзі

Гэта не толькі куртуазія

(Працяг са стар. 1)

што скарысталі многа мы і сёе-тое пераказалі нашым сябрам. Мы, перш за ўсё, захочам увесці ў нашых прадпрыемствах механізацыю найбольш працахлонных работ, так як гэта зроблена ў гродзенскіх сяброў, а таксама ўвесці прадукцыю вырабаў з апілак. Наша дэлегацыя ўбачыла ў прадпрыемствах велізарную пашану да чалавека, і гэта захочам уводзіць у нас, хаця бачым аб'ектыўныя цяжкасці. Напрыклад, вельмі нам спадабаліся «Дошкі гонару», дзе знаходзяцца здымкі перадавікоў працы, і гэта абавязкова ўвядзем.

Мгр інж. Ю. Кананюк — член дэлегацыі. — Асабліва мне кінулася ў вочы, што ўпраўляе прадпрыемствам не адзін чалавек, але такі «трохвугольнік» г. зн.: дырэктар, сакратар партыйнай арганізацыі і старшыня прафсаюзаў. Для ўсіх іх поўны давер. Шмат можна таксама расказваць аб сацыяльных умовах рабочых...

Ул. Прахарук — член дэлегацыі. — Я звярнуў, між іншым, увагу на факт, што калі (у нашых суседзяў), напрыклад, хочуць будаваць нейкую інвестыцыю, дык перш за ўсё будуюць жылыя дамы, дзетсады і яслі, школы, а потым ужо само прадпрыемства. Гэтыя сацыяльнага характару будоўлі служаць пачаткова будаўнічым, а потым пасяляюцца сюды рабочыя завода.

Р. Каласоўскі. — Па беларускай зямлі мы праехалі больш 1000 кіламетраў, глядзелі на калгасныя палі і нідзе не заўважылі, каб зямля ляжала аблогам, наадварот, зямля цудоўна загаспадаравана. Бачылі многа помнікаў рассеяных па Беларусі, напамінаючых дні і гады змагання з фашысцкім захопнікам. Савецкія людзі неахвотна гавораць аб вайне, хаця гэта яны ў асноўным прычыніліся да перамогі над фашызмам. Захапляе іх шырачэзны размах мірнага будаўніцтва, але гэта не абазначае, што калі зойдзе патрэба, стануць яны як адзін у абарону міру і сацыялізма.

Хочацца яшчэ і яшчэ раз падзякаваць за сардэчнасць, цеплыню, за мілыя сустрэчы (ў тым ліку з міністрам лясной і папяровай прамысловасці ў Мінску), за вялікую дружбу між нашымі народамі.

Запісаў А. К.
Фота А. Карпюк

На здымку: Сябры з Гродна і Мастоў у Гайнаўцы.

У чацвёртым сёлеташнім нумары «Маладосці», штомесячным літаратурна-мастацкім і грамадска-палітычным і ілюстраваным часопісе, органе Цэнтральнага Камітэта ЛКСМ Беларусі і Саюза пісьменнікаў БССР надрукавана рэцэнзія на паэтычны зборнік Віктара Шведа «Жыццёвыя сцежкі», якую і прапануем увазе нашых чытачоў.

Жыццёвыя сцежкі

Беларускае грамадска-культурнае таварыства ў Беластоку праводзіць значную культурна-асветную работу сярод беларусаў Беласточчыны: выдае штотыднёвую газету «Ніва», зборнік мастацкіх твораў, навуковых прац, календары. Нядаўна Таварыства выдала зборнік вершаў Віктара Шведа «Жыццёвыя сцежкі».

Вершы паэта прысвечаны роднай зямлі, роднай мове, маці, — усяму таму, што дорага кожнаму чалавеку. У іх адчуваецца шчырае пачуццё патрыёта, грамадзяніна, сына сваёй Радзімы.

Усю першую частку зборніка можна было б назваць паэтычнай споведдзю сына беларускай вёскі. На кожным кроку ён бачыць прыкметы новага, радасныя змены ў яе жыцці і побыце:

За вёскай, у полі, на ўзгорку,
Дзе ўецца гасцінец — бальшак,
Аб долі задумаўся горкай
Стары, спарахнелы вятрак.

«Найбольш адзінокі на свеце,
Аджыў, як відаць, я свой век.
З мяне насміхаецца вецер,
Пакінуў мяне чалавек...»

Ветракі, як і саламяныя стрэхі, цьмяныя газоўкі, адыходзяць безваротна ў мінулае. І паэт у вершы «Вятрак» спыняе свой позірк на старым, развітваючыся з ім назаўсёды. У словах развітання адчуваецца лёгкі сум, бо да ўсяго з дзяцінства прывыкае, прырастае душою чалавек. Але змены ў лёсе народа перш за ўсё і больш за ўсё радуюць паэта. З гонарам гаворыць ён пра сённяшні дзень беларускага народа ў вершы «Памяці Максіма Багдановіча»:

Твой родны край не выкляты ўжо богам,
І весела спявае твой народ.

Выкарыстанне і паэтычнае пераасэнсаванне матываў самога Максіма Багдановіча надае твору Віктара Шведа мастацкую выразнасць і пераканаўчасць, асабліва, калі ён піша, што песні таленавітага паэта «нам раскрываюць дум сакрэт і мар».

У іх жыве наш край збяднелы, ціхі,
Перад вачыма васількі цвітуць.
Уваскрасаюць слуцкія ткачыхі,
Што паясы на ўзор персідскі ткуць.

Жыве ў вершах Віктара Шведа памяць пра жахлівыя гады вайны, пра жыхараў вёскі Райск, закатаваных гітлераўцамі ў 1942 годзе; піша паэт і пра нашу сучаснасць, пра пашырэнне і неўміручасць ленінскіх ідэй.

Хочацца пажадаць паэту, а разам з тым і ўсім нашым братам, што жывуць на зямлі дружалюбнай сацыялістычнай Польшчы, вялікага плёну ў працы, поспехаў у будаўніцтве новага жыцця.

УЛАДЗІМІР КАЗБЯРУК

Кніжкі для Дома культуры імя К. Каліноўскага

Аляксей Казёл з Беластока 16 красавіка г. г. падарыў грамадскай бібліятэцы ў Гарадку, якая змяшчаецца ў Доме культуры імя Кастуся Каліноўскага, 18 кніжак, у тым ліку: на польскай мове — 10, на рускай — 3 і на беларускай — 5.

Ужо за тыдзень!

Успаміны партызанскага камандзіра

У наступным нумары пачнем друкаваць успаміны былога камандзіра партызанскай брыгады «У імя Радзімы», Беластоцкага партызанскага злучэння, М. Янкоўскага (Мартынава). Гэтыя ўспаміны, якія будуць ісці ў «Ніве» праз усё лета, павінны асабліва зацікавіць жыхараў Гайнаўскага і Бельскага паветаў, дзе дзейнічала брыгада «Мартынава». Успаміны будуць друкавацца пад загалоўкам «У Белавежскай пушчы».

■ Юрый Міткоўскі, якому 28 гадоў, з Бельска, вул. Студзяводская 8, працаваў электрыкам манцёрам рамонтна-будаўлянай брыгады Бельскага ПЗГС. Даўжэйшы час краў ён у сваім прадпрыемстве рознае электраабсталяванне, у тым ліку і электрычны рухавік — разам на суму 44 657 зл. Камбінатар узяў таксама ад гаспадароў 19 700 зл. абяцаючы ім выканаць электрычнае абсталяванне. Зазвычай аднак канчалася толькі на абяцанках. Зараз яго арыштавалі.

■ Ян Тапора (23 гады), Хведар Хурса (21 год), Рыгор Гега (22 гады), Уладзімір Пеня (25 гадоў) і Ян Кубік (28 гадоў) — усе з вёскі Тапілаўцы ў Гайнаўскім павеце — пабілі Уладзіміра і Сяргея Жукоўскіх. Міліцыя ўстанавіла, што кіраваліся яны хуліганскімі матывамі. Усіх іх арыштавана.

■ У вёсцы Фэрмы Бельскага павета ў 9 гадзін раніцы 27 мая г. г. згарэў дом Мар'яна Васілеўскага. Разам з домам згарэла ўсё хатняе абсталяванне. Затраты ацэньваюць на 60 тыс. зл. Устаноўлена, што прычынай пажару быў нячышчаны комін і іншыя дымаходныя правады. Таксама ў Бельскім павеце, але ў вёсцы Шэрне, вечарам 25 мая згарэла клуня Сяргея Коса, а разам з клуняй — сена, салома, зерне і дробныя гаспадарчыя прылады. Разам пайшло з дымам рознага дабра на 50 тыс. злотых.

■ У Саколцы на скрыжаванні вуліц Гродзенскай і Каспшака шафёр грузавіка Язэп Трызан наехаў на матацыкліста Т. Мелішэўскага (29 год) з вёскі Геніюшы ў Сакольскім павеце. У выніку сутыкнення з самаходам матацыкліст зламаў нагу. Вінаваты ў тым шафёр грузавіка, які не перасцерагаў першынства праезду.

■ Жыхар вёскі Масева ў Гайнаўскім павеце, 29-цігадовы Сяргей Аніштчук ехаў па-п'янаму матацыклам ВСК. За вёскай Масева вывернуўся ён з матацыклам і ў выніку гэтага атрымаў даволі цяжкія параненні.

■ 5-цігадовае дзіця, Валік Карпінскі з вёскі Вайтковіцы Глінэ ў Сямяціцкім павеце ўтапіўся ў рацэ Буг. Як гэта здарылася, на жаль, ніхто не ведае. Вядома толькі, што аставаўся ён дома без апекі.

■ Гайнаўская міліцыя ў час вобыску ў памяшканні Веры Якімюк і Станіслава Кавальскага (абое з Гайнаўкі) знайшла абсталяванне да вырабу самагонкі.

Вуэр

"Праграма-мінімум"

Так умоўна можна назваць план, які накрэсліла сабе кіраўніцтва пачатковай школы ў Трасцянцы Гайнаўскага павета. Умоўнасць адносна «мінімум» вынікае з таго, што трэба было выбраць: або кепска рэалізаваць усе заданні накрэсленыя школьнай рэформай, або ўпарадкаваць гаспадарчыя справы, каб гэтым даць падставу да магчыма найшырэйшай рэалізацыі заданняў рэформы.

Вырашана астаткова заняцца ўпарадкаваннем школьнага пляца, які быў загаспадараваны на спартыўныя пляцоўкі ўжо ў 1958 г., але не мог быць выкарыстаны таму, што не было агароджы. Пастаўлена перш за ўсё на гігіену школы і вучняў. Дзеля гэтага трэба было стварыць умовы. Гаспадарчым спосабам аддзелена памяшканне на раздзявальню, якой інвестар, будуючы школу, не дакончыў і дзе быў толькі цэнтр пылу. У кожным класным памяшканні грамадскім чынам створана «куточак чысціні».

У гэтым годзе плануецца закончыць пабудову брукаванай дарогі ад школы да вуліцы і агароджу школьнага пляца. Каб гэта зрабіць, апрацавана дакументацыю, згодна з якой загаспадароўваецца школьны пляц. Праца распачалася ад чыну, які паднялі бацькі яшчэ восенню мінулага года, а звязанага перш за ўсё з пабудовай дарогі да вуліцы (ад школы). Не быў гэта «люксус», а проста справа бяспекі дзяцей, таму што дарога ад школы да вуліцы мела пакатнасць 3 м. Пабудова дарогі дасць магчымасць адвядзення вады ад школы, уласцівага загаспадаравання пляца перад школаю, а што за гэтым ідзе — да павышэння чысціні.

Каштарыс загаспадаравання і агароджы пляца выказвае суму 381 735 зл, з чаго на самае загаспадараванне ідзе 206 842 зл, а на агароджу — 170 706 зл. Загаспадараванне поўнасцю выконваецца чынам. Вывезена больш 1 500 $м^3$ зямлі, канчаецца брукаванне (брукароў аплочвае бацькоўскі камітэт).

Асноўнае насіленне чыну было ў гэтым годзе ў гонар 1 Мая і V з'езда ПАРП. Трэба сказаць, што бацькі праявілі ў чынах вялікую ахвярнасць. Асабліва заангажаваліся ў грамадскую працу ваенныя інваліды: Іван Грыгарук і Міхась Васілюк. Апрача таго актыўнасцю выказаліся: Мікалай Трафімюк I, Рышард Дубоўскі з Анцут, Іван Міхальчук, Сцяпан Апалінскі, Мікалай Трафімюк II, Іван Максімчук і іншыя. Варта падкрэсліць, што ў чыне прыймалі ўдзел Мікалай Сідарук і Міхал Радзіванюк, якіх дзеці яшчэ не ходзяць у школу. Агулам працавала 120 бацькоў.

Ёсць толькі адна просьба да Прэзідыум ПРН у Гайнаўцы, каб датрымала слова і згодна з абяцаннем прызнала грошы яшчэ ў гэтым годзе, на «падтрымку чыну» Трасцянцы. Разыходзіц-

Канчаецца брукаванне дарогі да школы.

На Сакольшчыне ў трох Астравах: у Паўднёвым, Паўночным і Новым праводзіцца камасацыя зямлі. Урэшце канчаецца цераспалосіца, урэшце сяляне змогуць падняць на вышэйшы, больш культурны, механізаваны спосаб апрацоўкі зямлі. У гэтых трох вёсках шмат апушчанай зямлі і шмат такіх гаспадароў, якім ужо не пад сілу яе апрацоўваць. Таму некаторыя людзі здаюць зямлю дзяржаве і будуць атрымоўваць пенсіі.

У раёне Крынак у будучыні будзе ПГР. Таму патрэбна тут зямля. І так, пад ПГР у Паўднёвым Востраве адыдзе 104 га, у Паўночным Востраве — 97 га і ў Новым Востраве — 76 га.

«Сцаленне» зямлі выконваюць інжынеры геадэзісты з Беластока — Станіслаў Прушынскі і Генрык Качынскі.

У іх многа работы. Гэта ж трэба параіць кожнаму гаспадару, трэба вымерыць яго будучую зямлю і сядзібны ўчастак. А з апісаннем найбольш клопатаў. Кожны хоча, каб сядзіба была як найбольшая. Дадатковымі клопатамі з'яўляюцца пагрaбы (піўніцы), якія пабудаваны пераважна на межах гэтых сядзіб. Не мала цяжкасцей і з тым, каб усім больш-менш дагадзіць, калі разыходзіцца аб месца яго будучай калёніі. Канцылярыю інжынераў у Паўднёвым Востраве наведваюць часта сяляне і даказваюць свае патрэбы, рацыі. Кіраўнік работ Станіслаў Прушынскі спакойна высвятляе ўсе справы адносна калёній. Здараецца так, што некаторым асобам многа раз трэба тлумачыць адно і тое самае. Усе здаволены ў вёсках тым, што ў інжынера Прушынскага хапае цярплівасці і што ён беспасрэдны і добры. У яго належна ўкладваецца супрацоўніцтва з насельніцтвам, прэзідыумам ГРН у Гуранах і з «радамі ўдзельнікаў абмену зямлі». Да такой рады належыць па тры асобы з кожнай вёскі.

І так, напрыклад, у Паўднёвым Востраве членамі гэтай рады з'яўляюцца: Уладзімір Бондар, Васіль Хомчык і Браніслаў Сталярэвіч. Рада гэтая дае рэкамендацыі, проста служыць радай для інжынераў.

Ужо на восень жыхары трох Астравоў атрымаюць новыя надзелы зямлі. Зямля будзе пераважна толькі ў 2-х кусках, і гэта значна дапаможа падняць на вышэйшы ўзровень сельскагаспадарчую прадукцыю.

М. ХМЯЛЕЎСКІ
Фота аўтара

У час працы інжынеры С. Прушынскі, Г. Качынскі і практыкант В. Кужалеўскі.

ХРЭСТАМАТЫЯ ДЛЯ VI КЛ.

СЯБРЫ Ў ПАХОДЗЕ

Як выходзіла з двара
У дарогу дзетвара —
Брала яна рэчы,
Клала іх за плечы:

Грышка ўзяў палатку,
Цішка — коўдраў скатку,
Стась — тапор з рыдлёўкай,
Харч і посуд — Лёўка,
А сачкі з бляшанкай —
Акцябронак Янка.

Толькі выйшлі за сяло,
Цішку муліць пачало.
Стаў прасіць ён Грышку:
— Памажы, брат, крышку!

Цягне Грышка скатку,
Скатку і палатку,
Стась — тапор з рыдлёўкай,
Харч і посуд — Лёўка,
А сачкі з бляшанкай —
Акцябронак Янка.

І гадзіну не ішлі —
Стася колікі ўзялі.
Стаў прасіць ён Грышку:
— Памажы, брат, крышку!

Цягне Грышка скатку,
Скатку і палатку,
І тапор з рыдлёўкай,
Харч і посуд — Лёўка,
А сачкі з бляшанкай —
Акцябронак Янка.

Як мінулі вёрстаў пяць,
Стала сонца прыпякаць.
Просіць Лёўка Грышку:
— Памажы, брат, крышку!

Цягне Грышка скатку,
Скатку і палатку,
І тапор з рыдлёўкай,
І ўвесь клунак Лёўкаў,
А сачкі з бляшанкай —
Акцябронак Янка.

За гарой, дзе бор драмаў,
Раптам Янка закульгаў.
Стаў прасіць ён Грышку:
— Паднясі, брат, крышку!

Цягне Грышка скатку,
Скатку і палатку,
І тапор з рыдлёўкай,
І ўвесь клунак Лёўкаў,
І сачкі, й бляшанку,
І... самога Янку!

НІЛ ГІЛЕВІЧ

1. Раскажыце, як паводзілі сябе сябры ў дарозе?
2. На аснове ўласных назіранняў назавіце рысы характару, якія павінны мець сапраўдныя сябры.
3. Навучыцеся прыгожа чытаць верш.

Узяўся за гуж — не кажы, што не дуж.

РАЗМОВЫ З СОЛТЫСАМ

У Плюцічах жывуць людзі розных веравызнанняў: праваслаўныя, каталікі, даследчыкі Св. пісання, сведкі Еговы і бабцісты. Да таго каля 20 працэнтаў жыхараў вёскі — гэта людзі ні ў што не вернуючыя. У суме 6 розных светапоглядаў!

— У нас у адной хаце, — тлумачыць солтыс, Ян Іванюк, — па тры веравызнанні.

— Ці не сварацца?

— Не. А чаго? У нас народ памяркоўны, кожны жыве, як хоча. Што каму да каго?

Памяркоўнасць гэтая аднак адносна свежай даты. Да вайны па-рознаму бывала. У Плюцічах аднак вялікай сілай у той час з'яўлялася КПЗБ. У камуністычным падполлі людзі вучыліся цярпімасці ды безрэлігійнага светапогляду. Вялікая колькасць людзей безрэлігійных у вёсцы не дазваляе на ўзнікканне веравызнаўчых канфліктаў нават у скромных суседскіх маштабах.

Перад вайною ў Плюцічах, як мы ўжо сказалі, вялікую сілу мела КПЗБ. Пасля вайны дзейнічала актыўна ППР. Налічвала яна ў свой час каля 50 членаў. Зараз партыйная арганізацыя налічвае тут усяго 13 членаў. Што сталася з рэштаю? Былі актыўнымі не толькі ў сэнсе палітычным, але праяўлялі звычайную, жыццёвую актыўнасць, ды раз'ехаліся па ўсім свеце. Лагічна беручы, павінна іх заступіць маладое пакаленне. Маладое пакаленне не праяўляе аднак той палітычнай ды грамадскай актыўнасці, якую праявілі яго бацькі.

— Нічым не цікавяцца, дый годзе, — тлумачыць солтыс.

А падумаўшы дадае:

— А калі цікавяцца, дык толькі бутэлькаю. Заглянеце ў святліцу — адны бутэлькі валяюцца пад лаўкамі.

Святліца ў Плюцічах месціцца ў тым самым будынку, што і крама. У краме, вядома, віно. Моладзь вечарам купляе віно, аглядае тэлевізар, ды віном запівае. Не толькі зрэшты моладзь.

Дарэчы сказаць некалькі слоў аб святліцы. Гэта проста абшырная сялянская хата, купленая і пабудаваная вёскаю даўным-даўно, бо яшчэ ў 1948 годзе. У святліцы вялізны тэлевізар, ды доўгія, няўклюдныя лавы. Раз у тыдзень прыязджае ў святліцу кінафільм з Райска. І гэта ўсё. Святліцу замыкае і адмыкае пажылы ўжо селянін — Супрунюк Сцяпан. Робіць гэта зусім бясплатна. Супрунюк жыве наогул бедна. У свой час вёска прадала гравій прадпрыемству ў Страблі, ды за грошы гэтыя ўвяла Супрунюку электрычную інсталяцыю. Супрунюк быў за гэта надзвычай удзячны, ды ў падзяку вёсцы пільнуе мясцовую святліцу.

— Чаму аднак моладзь не цікавіцца шырэйшым, грамадскім жыццём вёскі? — упарта пытаю солтыса.

Солтыс тлумачыць: — Плюцічы раcпаложаны непадалёк чыгункі, даезд да Бельска і да Беластока вельмі лёгкі, уся моладзь працуе ў гэтых гарадах. Таму няма зацікаўлення грамадскімі праблемамі вёскі. Моладзь цікавіцца выключна тым, дзе і як можна зарабіць грошай.

Можа яно і так. Але ж у Плюцічах дзейнічаюць маладзёжныя арганізацыі, а асабліва ЗМВ — павінны яны даступныя ім сродкамі ўключыць моладзь у шырэйшае грамадскае жыццё. Як дагэтуль — гэта толькі жаданні. А шкада.

— Яшчэ адзін ёсць вялікі недахоп у Плюцічах, — канчае нашую размову солтыс. — Няма ў нас малачарні. А малака тут многа, у некаторых гаспадароў па 8—9 кароў. Атрымліваецца мора малака. Бабы нашыя квасяць яго, ды смятану і сыры цягнуць у Беласток на рынак. Іншы раз у цягнік не ўлезеш, толькі жанчын з банькамі ды торбамі. Адна страта часу, дый годзе!

Прызнаем у гэтым выпадку плюціцкаму солтысу поўную рацыю.

Уладзімір Паўлючук

ца пра тое, каб у гэтым годзе закончыць усе гаспадарчыя працы, каб у наступным школьным годзе можна было аддаць усе сілы на навучанне і выхаванне згодна з вымогамі рэфармаванай школы. Трасцяне маюць поўнае права атрымаць дапамогу з павета тым больш, што свой час амаль поўнасцю выканалі.

А. КАРПЮК
фота аўтара

У школьнай раздзявальні.

Яшчэ аб пенсіях для сялян

У № 17 «Нівы» мы падалі, што сяляне, якія перадаюць дзяржаве гаспадарку звыш 5 га, атрымоўваюць пенсіі ад 800—1200 зл у залежнасці ад абшару перададзенай гаспадаркі. У № 11 збору законаў апублікавана распараджэнне Міністра сельскай гаспадаркі ад 26 сакавіка 1968 года, якое вырашае многія праблемы звязаныя з прызначэннем пенсіі.

Распараджэнне падае перш за ўсё спосаб пералічання гектараў зямлі адпаведна да яе катэгорыі. І так, адзін гектар зямлі І класа лічыцца за 1,8 гектараў, ІІ класа адпаведна 1,6, ІІІ — 1,2 і IV — 1, V — 0,8 і VI — 0,5.

З гэтага вынікае, што хто мае зямлі VI класа, можа аддаць гаспадарку толькі тады, калі яна мае не менш 10 гектараў, прычым за 10 гектараў атрымае пенсію 800 зл у месяц. Затое той, хто мае тры гектары зямлі І класа, можа іх аддаць дзяржаве і таксама атрымае 800 зл у месяц, а за 5 гектараў гэткай зямлі атрымае 1100 зл пенсіі.

Удзельнікі, якія пакідаецца гаспадару ў бясплатнае карыстанне мае 0,5 гектара, калі перададзена дзяржаве да 7 гектараў, 0,75 — пры абшары гаспадаркі ад 7—9 гектараў і 1 гектар, калі пераказваецца гаспадаркі звыш 9 гектараў. Гэта адносіцца да сялян на ўзроўні пенсіянера, або якія з'яўляецца інвалідам І або ІІ групы. Калі селянін гэтых патрабаванняў не спаўняе, то калі ён скончыў 40 год — атрымоўвае 0,15 га пры гаспадарцы да 7 гектараў і 0,25 гектара, калі гаспадарка мае звыш 7 гектараў.

Зразумела, мова тут пра гектары «пералічаныя» паводле пададзенага вышэй спосабу.

Папраўкі адміністрацыйнага падзела

Прэзідыум ПРН у Бельску Падляшскім на сваім пасяджэнні 10 красавіка г. г. прыняў, між іншым, пастанову аб ліквідацыі ГРН у: Аўгустове, Кальніцы, Галадах, Паплавах і Нурцы, а таксама аб змене адміністрацыйных граніц ГРН: Боцькі, Храбалы, Дубін Касцельны, Орля, Пасынкі, Снежкі і Тапчэва. Прэзідыум ПРН пастанавіў пакліканць новыя адміністрацыйныя адзінкі ГРН: у Бельску Падляшскім і ў Бранску.

Вышэй прынятая пастанова патрабуе зацвярджэння вышэйшымі дзяржаўнымі органамі, і толькі тады можа ўвайсці ў стадыю рэалізацыі. (ак)

СУСТРЭЧЫ З ПАЭТАМ

У канцы мая гэтага года вёскі грамады Юшкаў Груд наведаў беларускі паэт Віктар Швед. Першую сустрэчу адбыў ён са школьнай моладдзю ў Юшкавым Грудзе. Паэт расказаў сваю аўтабіяграфію і прачытаў школьнікам некалькі сваіх твораў. Моладзь ахвотна купляла яго зборнік вершаў пад загалоўкам «Жыццёвыя сцежкі». Не малой атракцыяй было і тое, што на кожным купленым зборніку паэт складаў свой аўтограф.

Падобныя сустрэчы адбыліся ў Кругалым Ляску і ў Рыбаках. У Рыбаках адбыліся дзве сустрэчы, адна з моладдзю, другая са старэйшымі сялянамі.

Усюды паэта сустракалі вельмі цёпла. Яго абдароўвалі кветкамі, спявалі песні і запрашалі часцей наведваць.

А. Барышэўскі
інструктар БГКТ у Міхалове

Многія людзі, і дзеці і дарослыя, не ведаюць, як паводзіць сябе ад маланкі ў лесе, у полі або ў гарах. Людзі ў паніцы разбягаюцца хто куды і часта якраз таму трапляюць у небяспечныя месцы.

Навальніца — складаная метэаралагічная з'ява. Галоўная яе небяспека — маланка — гэта іскра, якая ўзнікае, калі напружанасць электрычнага поля дасягае крытычнага значэння. Кожная маланка складаецца з раду электрычных імпульсаў, што ўзнікаюць у сярэднім праз 10 секунд.

Устаноўлена, што дыяметр маланкі параўнальна невялікі — 3—12 см. Форма маланкі рэзка змяняецца ад удару да ўдару. Па сутнасці першы электрычны разрад, які прынята называць лідэрам маланкі, з'яўляецца згусткам плазмы. З-за высокай тэмпературы ў канале разрада пашырэння лідэра суправаджаецца хуткім пашырэннем паветра і ўтварэннем даволі моцнай ударнай хвалі. Гукавы эфект гэтага праяўляецца ў выглядзе грому.

Найбольш небяспечныя маланкі, якія ўтвараюцца ад электрычнага разраду паміж воблакам і зямлёю. Яны маюць вялікую разбуральную сілу. Паражоныя такой маланкай людзі і жывёла ў большасці гінуць.

Часцей маланкі паражаюць радыё- і тэлевізійныя матчы, больш высокія дамы і дрэвы, сцірты саломы і сена. Пры гэтым маланка імкнецца перш за ўсё да рэчаў, якія маюць лепшую электрычную правадзімасць. На роўнай паверхні маланкі часцей за ўсё паражаюць участкі з павышанай электраправоднасцю — балоты, берагі рэк і ручаёў.

Каб абараніць забудаванні ад навальнічных разрадаў, выкарыстоўваюць маланкаадводы — прыстасаванні, пры дапамозе якіх навальнічны разрад адводзіцца ў зямлю. Гэта бяспечна для людзей і пабудоў. Аднак, калі маланкаадвод няспраўны, дрэнна заземлены, ён спрыяе ўзнікненню небяспечнага электрычнага разраду. Таму за яго станам трэба пільна сачыць.

Каб абараніць сябе ад маланкі, перш за ўсё нельга хавацца пад адзінокімі дрэвамі, асабліва прыхінацца да іх. Нельга хавацца ў сціртах сена і саломы, незабудаваных або разбураных будынках. Гэта небяспечна. Небяспечна таксама заставацца на ўзвышаных мясцінах і на адкрытых раўнінах.

У час навальніцы трэба спакойна, але хутка вызваліцца ад масіўных металічных рэчаў і схавацца ў найбольш нізкіх (але не сырых) месцах ці на схілах узгоркаў. Калі навальніца застала вас у лесе, пастарайцеся выйсці на адкрытую паляну або размясціцеся паміж дрэвамі на адлегласці 10—15 м ад іх.

У час навальніцы не варта купацца, карыстацца радыёпрыёмнікамі, не трэба праводзіць на паветры спартыўныя спаборніцтвы.

Чалавек можа пацярпець не толькі ад лінейнай, але і ад шаравой маланкі. Гэта невялікі вогненны шар, які можна бачыць у лесе, полі, гарах і памяшканні. У большасці выпадкаў яна ўзнікае на месцы ўдару лінейнай маланкі або ў невялічкім воблаку пры электрычным разрадзе. Такая маланка можа выклікаць вялікія пашкоджанні рэчаў, смяротна паражае людзей і жывёлу або выклікае ў іх значныя апёкі. У асобных выпадках яна знікае ціха або са слабым выбухам, не прыносячы пашкоджанняў.

Пералічаныя вышэй меры перасцярогі пры навальніцы могуць абараніць і ад шаравой маланкі. У памяшканні ж для абароны ад шаравой маланкі ў час навальніцы трэба зачыніць дзверы, вокны і дымавыя трубы, праз якія яна трапляе ў будынак.

Сярод насельніцтва бытуе думка, што для выкарыстання паражонага маланкай чалавека яго трэба закапаць у зямлю. Гэта не так.. Часам маланка смяротна паражае чалавека, часам прыносіць моцныя апёкі, калецтва або кантузію. Ва ўсіх выпадках перш за ўсё неабходна забяспечыць пацярпеўшаму доступ паветра, а лепш за ўсё да аказання кваліфікаванай медыцынскай дапамогі рабіць яму штучнае дыханне.

Мала, але цікава

ДЗІРКА Ў МОРЫ

Ніякага падману ў загалоўку няма. Такую бяздонную дзірку выявілі вучоныя ў Адрыятычным моры, каля заходняга ўзбярэжжа вострава Кефалем. Не, гэта не глыбокая ўпадзіна, запоўненая вадой, а менавіта дзірка, бо вада ў яе правальваецца, як у бяздонне. Падлічана, што кожныя суткі ў дзірцы «знікае» каля 30 тысяч тон вады.

Дзе ж яна дзяваецца, мо зноў дзе выходзіць на паверхню? Высветліць гэта прабавалі рознымі спосабамі — падфарбоўвалі ваду, кідалі ў дзірку кавалачкі пластыка і сачылі, дзе яны зноў з'явяцца. Аднак фарба і каля 130 кілаграмаў пластыка зніклі бясследна. Таямніцу бяздоння да гэтага часу разгадаць не ўдалося.

Лакіраваны абутак надоўга захавае свой бляск, калі намазаць яго некалькімі кроплямі гліцэрыны і працерці шарсцяной анучкай.

Новы абутак з гладкай падэшвай часам бывае вельмі небяспечны — можна паслізнуцца і ўпасці. Перш чым надзець новы абутак, натрыце падэшву зрэзам бульбы.

Тлустыя плямы на скураных сумках можна зняць, нацёршы іх спачатку яечным бялком, а затым пацёршы шарсцяной анучкай.

РАДЫЁСТАНЦЫЯ Ў КІШЭНІ

У сувязі з ростам размераў прадпрыемстваў і будоўляў пошукі патрэбнага супрацоўніка часта робяцца сапраўднай праблемай. Тэлефон не дапаможа знайсці чалавека, які ходзіць дзесьці на велізарнай тэрыторыі прадпрыемства. Вось і вырашылі звярнуцца за дапамогай да радыё. Прызначаная для гэтых мэт мікрарадыёстанцыя англійскай фірмы «Мальтытон» лёгка змяшчаецца ў кішэні. Яна складаецца з няспынна працуючага маленечкага прыёмніка вагой 140 грамаў і перадатчыка, які важыць усяго 81,2 грама. Сувязь паміж абанентамі ажыццяўляецца праз цэнтральны дыспетчарскі пункт. Радыус дзеяння мікрарадыёстанцыі — 1,5—2 кіламетры.

Спецыялісты сцвярджаюць, што выкарыстанне такіх радыёстанцый дае вялікі эфект: эканоміцца шмат часу, кіраванне робіцца куды больш аператыўным. Зрэшты, у карыснасці малютак пераконвае такі прыклад: выкарыстанне мікрарадыёстанцый для склікання ўрачоў на кансіліумы ў адной лонданскай бальніцы за два гады дапамагло выратаваць жыццё 150 цяжкахворым.

Новая „ВОЛГА“

Пад канец мінулага года Горкаўскі аўтамабільны завод выпусціў першыя экземпляры новай легкавой машыны. Новы самаход (абазначаны фабрычным сімвалам ГАЗ-24) таксама называецца волгай.

Новая волга мае прыгажэйшы выгляд і змяшчае аж 6 асоб. Сядзенні ў аўтамашыне раскладаюцца, што дазваляе выкарыстоўваць іх як тапчаны.

Волга ГАЗ-24 мае матор, якога магутнасць у 100 конскіх сіл. Дзякуючы гэтаму развівае ён хуткасць 150 кіламетраў у гадзіну і расходвае толькі ж сама што і старая волга ад 10 да 13 літраў бензіну на 100 кіламетраў.

(А-ка)

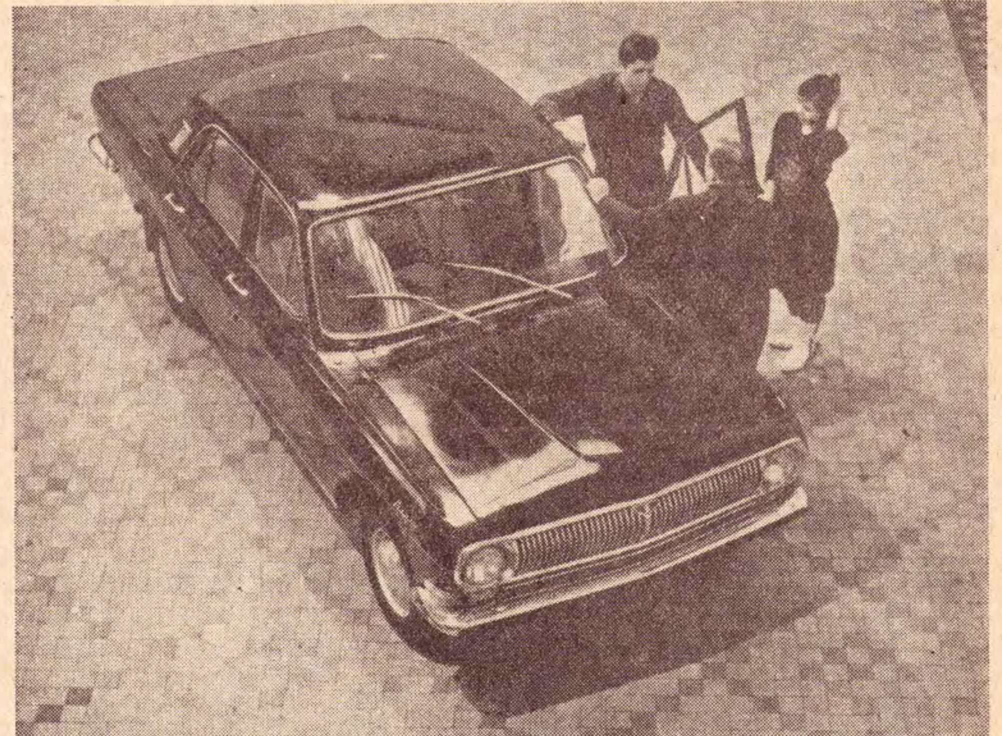

На здымку: Так выглядае новая волга ГАЗ-24.

На пляцоўцы каля лагуны выстраіліся плыўцы. Чвэрць гадзіны назад Карцаў падняў іх з ложкаў, прымусіў зрабіць гімнастыку і зараз рыхтуецца выдаць кожнаму спецыяльную ежу.

— Хвілінку, Рэйнхельт!

Гэта Абст. Ён толькі што выйшаў з тунеля і задумліва глядзіць на новага лекара. У працягу некалькіх дзён Ханс Рэйнхельт праходзіў падрабязны інструктаж у Рышэр. Затым пад вокам самога Абста ён столькі ж часу практыкаваўся ў акрэсліванні патрэбнай нормы прэпарата для кожнага з плыўцоў. Ад учарашняга дня ён працуе самастойна. Рэйнхельт круглыя суткі з плыўцамі. Ён нават спіць з імі і, калі здарыцца бяда, першай ахвярай будзе ён. І ўсё ж...

— Вось што, — гаворыць Абст, — я вырашыў правесці эксперымент. Зараз вы аставіце аднаго з іх без прэпарата.

— Навошта, шэф.

— Зараз убачыце. Дзе наша кніга?

Карцаў працягвае яму кнігу са спіскам плыўцоў.

— Выкрасліце каго-небудзь.

Карцаў наўгад праводзіць алавіком па спіску.

— Так, — гаворыць Абст, заглядваючы ў кнігу. — Гэта быў Гайнц. Давайце торбу!

І ён адбірае тыя паўтары брыкета, якія меў атрымаць плывец.

Карцаў прыступае да раздачы прэпарата. Апаражніўшы торбу, ён аглядвае людзей. Гайнц ніяк не рэагуе на тое, што не атрымаў ежы.

— Гатова? — пытае Абст. — Дык загадайце Гайнцу ісці за намі.

*

На жалезных дзвярах дзве масіўныя засаўкі. За імі на падлозе сядзіць чалавек. Па гэты бок дзвярэй, ля авальнага вочка, — Абст і Карцаў.

Замкнуўшы паддоследнага, Абст завёў да сябе новага лекара і ў працягу чытырох гадзін экзаменаваў яго. Цяпер яны вярнуліся да камеры, дзе замкнуты Гайнц.

— Пасядзім, — гаворыць Абст, глянуўшы на гадзіннік.

— Цяпер ўжо нядоўга.

Карцаў маўчыць. Трэба трымаць сябе ў руках. Колькі б гэта не каштавала.

За дзвярыма енк.

Па знаку Абста Карцаў падыходзіць да дзвярэй і глядзіць у вочка.

— Глядзіце, — гаворыць Абст, — глядзіце ўважна! І ўявіце сябе побач. Вы ў адной з ім пячоры, разумееце? Вы дрэнна абслужылі яго. Ноч. Вы спакойна спіце, побач ляжаць дваццаць чатыры такіх, як гэты. У вашай торбе прэпарат, які вы забылі ім даць. І вось яны прасынаюцца...

Чалавек енчыць штораз мацней. Гэта ўжо не енк — чалавек вые. Яшчэ хвіліна — і ён на нагах. На твары лютасць. Вось ён убачыў дзверы, выставіў рукі, прыгнуўся. Злавіўшы яго позірк, Карцаў адступае.

У наступную хвіліну цяжкія дзверы трасуцца ад наваліўшагася на іх цела.

Абст усміхаецца: эксперымент зрабіў уражанне. Можна не сумнявацца: цяпер новы лекар будзе чуйны.

Ён бярэ Карцава за руку, вядзе па калідоры.

— Вам шкада яго? — пытае Абст. — Нічога не зробіш. Такі лёс...

Карцаў не адказвае. Хутчэй бы астацца аднаму, аддыхацца, упарадкаваць думкі!..

Ля скрыжавання тунеля ён кажа:

— Я б хацеў заглянуць да Рышэр, шэф.

— Дарэчы, аб ёй. Ваш дыягназ — істэрычны параліч? Вы ўпэўнены, што не памыліліся?

— Не.

— Дык вось, Рэйнхельт, вы павінны ведаць: хутка сюды даставяць новую партыю вар'ятаў. Іх неабходна хутка падрыхтаваць да працы. Гэта будзе даручана вам. Пастарайцеся, каб да гэтага часу Рышэр была на нагах.

Адсюль да пакойчыка Рышэр, — паўсотні крокаў. Карцаў прымушае сябе ў думках перанесціся да гэтай дзіўнай дзяўчыны. Хто яна? Фашыстка як Абст, яго адданая памочніца? Здаецца, у гэтым нельга сумнявацца: Рышэр рабіла тое, што цяпер даручылі Карцаву. Але яму вядома і іншае: Рышэр вяла кіназдымку плыўца на беразе лагуны, плакала і кідала ў ваду брыкеты. А потым схавала ў скале сваю камеру.

Стоп!.. Карцаў устрасянуўся ад прыйшоўшай на думку здагадкі. Што, калі Рышэр — разведчыца?

— Спакойна, — шэпча Карцаў. — Спакойна, не спяшайся. А калі твае меркаванні — толькі здагадкі? Тады непазбежна памылка, якую ўжо не выправіш.

Перад ім невялікія дзверы. Ён стукае ў іх.

Марта Рышэр ляжыць у ложку. Убачыўшы лекара, яна адкладвае кніжку, якую чытала, апускае вочы.

Карцаў задае пытанні: самаадчуванне, сон, апетыт? І атрымлівае кароткія адказы.

— Цяпер масаж, — гаворыць Карцаў.

Ён дакладна размінае мышцы ног. Ногі ў Рышэр стройныя, мускулы добра развітыя.

— Займаліся спортам?

Маўчанне.

— Займаліся, — упэўнена гаворыць Карцаў. — І я ведаю: гэта быў веласіпед.

Закончыўшы працэдуру, Карцаў апускаецца на табурэт, дастае сігарэты.

— Змучыўся, — прызнаецца ён. — Дазволіце курыць?

Рышэр ківае.

— Змучыўся, — паўтарае Карцаў, усміхаючыся. — Адпачну крыху — і пачнем гімнастыку... Дарэчы, я таксама захапляўся веласіпедам.

Ён расказвае гумарыстычнае здарэнне: ён аднойчы на шасейных гон-

ТРЫБУНА чытачоў

ПОМНІК ЗАГІНУЎШЫМ САЛДАТАМ

На могілках у П'яцянцы каля Подварак ёсць дзве магілкі савецкіх афіцэраў, якія загінулі вызваляючы нашыя вёскі.

З ініцыятывы грамадскага камітэта ПАРП паклікана камітэт пабудовы помніка гэтым афіцэрам. Камітэт сабраў ад акалічных сялян добраахвотную складчыну і зараз мае ўжо больш 5 000 зл. Адкрыццё ўрачыстае гэтага помніка плануецца на 22 чэрвеня гэтага года. Плануецца таксама запрашэнне сям'і загінуўшага старшага лейтэнанта Барыса Ермалаева, якая жыве ў Маскве і вядзе перапіску са старшынёй ГРН тав. Пракапчуком і загадчыцай школы ў Подварках Нінай Вазнеўскай.

Мікола Краўчук
Патока

ВЕСТКІ З БЕЛЬСКАГА ЛІЦЭЯ

У сувязі са святкаваннем 25 гадавіны Войска Польскага ў Бельскім беларускім ліцэі адбылася ўрачыстая сустрэча з афіцэрам Тадэушам Канэцкім. Сустрэча праходзіла ў цёплай атмасферы. Афіцэр расказаў ліцэістам аб падзеях з сакавіка ў Варшаве. Падкрэсліў вялікі ўклад беларусаў у вызваленні нашай краіны ў гады Айчыннай вайны. Затым пазнаёміў аб умовах паступлення ў вайсковыя школы. З сустрэчы ўсе былі задаволены.

14 мая г. г. у фізкультурнай зале сабраліся вучні нашага ліцэя. Яны выслухалі даклад мастака Леанарда Тамашэўскага з Сопату. Выкладчык пазнаёміў слухачоў з мастацтвам агульна. Шмат было прыкладаў з польскага і замежнага мастацтва. Галоўная тэма даклада: роля рэалістычнага мастацтва. Пытанні, якія задаваў слухачам А. Тамашэўскі, замацоўвалі атрыманыя веды, а рэпрадукцыі карцін выдатных мастакоў выклікалі зацікаўленне. Даклады такія будуць практыкавацца ў далейшым.

ВЕСТКІ З ПЛЁСАК

Высакародны пачын паднялі настаўнікі і вучні пачатковай школы ў Плёсках. 14 мая цэлы дзень працавалі пры пасадцы лесу. Грошы, якія атрымалі, прызначылі на Помнік здароўя дзіцяці.

*

Плёскаўскія гаспадары ў красавіку мелі спатканне з маёрам Войска Польскага. Спатканне адбылося ў клубе. Сустрэча паказала, што гаспадары жыва цікавяцца падзеямі ў краіне.

Вераніка

ках збіў праходжага, які аказаўся яго суседам, з якім ён меў парахункі.

— Вы ўсё выдумалі, — спакойна гаворыць Рышэр.

— Выдумаў, — прызнаецца Карцаў.

— Навошта?

— Хачу развесяліць вас. Да часу, калі за вамі прыдзе транспарт, вы павінны быць на нагах.

Ён хацеў падбадзёрыць дзяўчыну, але яна пачынае плакаць.

У пакой уваходзіць Абст.

— Што тут здарылася? — пытае ён.

— Нічога асаблівага, шэф. Я зрабіў масаж, і ў нагах фроляйн з'явіліся болі. Добрая прыкмета. Фроляйн усхвалявалася...

— Гэта праўда? — гаворыць Абст, звяртаючыся да Рышэр.

Тая схіляе галаву.

— Добра. — Абст звяртаецца да Карцава. — Закончыўшы з хворай, прыходзьце да мяне.

— Вы другі раз схлусілі, — гаворыць Рышэр, калі крокі Абста сціхлі за дзвярыма.

— Вы таксама!

Яна доўга маўчыць.

— Гісторыю з веласіпедам я выдумаў, — гаворыць Карцаў. — Я ніколі ім не захапляўся. У мяне было іншае захапленне: кінакамера! Людзі, якія ўмеюць працаваць з кінакамерай, асабліва на фронце ці, што яшчэ больш небяспечна, у тыле ворага, — гэта мужныя людзі, ці не так?

Рышэр моўчкі глядзіць на яго.

Карцаў заканчвае масаж.

— Вось вам дзве сігарэты. Памятайце: вы павінны выздаравець. Чым хутчэй!

І ён выходзіць.

Працяг будзе

ПАСАДКА І ВЫРУБКА ЛЕСУ

Белавежская пушча цесна злучаецца з Ляцкай пушчай. Ляцкая пушча займае каля 6000 га плошчы. Надлясніцтва гэтай пушчы знаходзіцца ў Мінькоўцы к/Нараўкі на Гайнаўшчыне.

Да яго належаць лясніцтвы: Мінькоўка, Крыніца, Падваські і Рыбакі. Штогод праводзіцца тут вырубку дрэў для гайнаўскага тартаку. Дрэва адсюль ідзе і ў фабрыку паперы, плыт пільснёвых, на аклеіну. У адным толькі лясніцтве Мінькоўка ссечана зімою г. г. да 4 тыс. кубічных метраў дрэва. Усе вырубы аднак ужо загаспадараваны. Пасаджана тут найбольш лістовых дрэў. У лясніцтве Крыніца найбольш вырубаў высаджана ялінай і клёнам. У гэтым годзе пасаджана тут на месцы вырубкі 2 га лесу. Планавана засадзіць лес на 160 га, але гэта не выйшла. Не хапіла людзей да працы на пасадках.

Найчасцей лес садзяць школьнікі. І варта дадаць, што з гэтай працай пад наглядам сваіх настаўнікаў спраўляюцца паспяхова, лепш нават ад пастаянных тут сезонных працаўнікоў з акалічных прыпушчанскіх вёсак. Больш уважна і старанна.

У надлясніцтве Мінькоўка 1,9 га займаюць школкі, дзе вырошчваюцца саджанцы сасны (1 га) і 0,9 га яліны, дубіны, альхі. Як штогод не ўсе яны высаджваюцца на пасадках. У г. г. асталося яшчэ некалькі мільёнаў саджанцаў.

Як сцвердзіў мой размоўца, гаёвы з лясніцтва Мінькоўка, Фёдар Татаркевіч, калі надалей вырубка Ляцкай пушчы будзе праводзіцца ў такім тэмпе, старадрэў хопіць найбольш на 20 гадоў. Астанецца на яе месцы толькі малады лес.

Янка Цялушэцкі

ДАРАГОЕ СЭРЦАЙКА

Нядаўна я прыйшоў у войска. Дома, на вёсцы, пакінуў сваю дзяўчыну, з якой «хадзіў» 2 гады. Кахаю Марысю і яна мяне таксама кахала. Але цяпер? Цяпер змянілася.

У мінулую нядзелю ў маёй часці была прысяга. У салдат гэта вялікае свята, прыязджаюць: радня, нарачоныя, сябры, знаёмыя. Я перапісваўся з Марысяю, і яна ў апошнім пісьме пісала, што прыедзе да мяне на прысягу. Я чакаў. Не прыехала. Да ўсіх маіх знаёмых хтосьці прыехаў, толькі ў мяне не было нікога (бацькі не маю, мама старэнькая, я адзін).

На трэці дзень атрымаў я пісьмо ад Марысі, што яна захварэла (грып) і ў ніякім выпадку не магла прыехаць. Шкадуе і перапрашае мяне. Я аднак не веру ў гэта і не напісаў нават ёй пісьма. Напэўна мае сабе іншага і саромеецца праўду напісаць. Усё думаю пра гэта. Не магу забыць ні на хвіліну. Парай, Сэрцайка, што рабіць, як паверыць, пераканаць сябе.

СЦЁПА з Б.

ДАРАГІ СЦЁПА! Не маеш рацыі адразу так не верыць Марысі, дапускаючы да сябе ўсялякія думкі. Веру і спачуваю, што ў дзень прысягі было табе прыкра і цяжка на сэрцы. Але ж ці тое, што Марыся не прыехала, зараз трэба тлумачыць, што яна мае іншага? Яна ж табе зараз напісала аб прычыне. Не прымушаю цябе верыць гэтаму поўнасцю, аднак пачакай, не спяшайся, не здзеквайся над сабой. Высніць будзе не цяжка. Адпішы Марысі так, як бы нічога не сталася. Ты ўжо пасля прысягі, дык можаш атрымаць водпуск. Заедзеш дамоў і ўсё высніш. Пабачыш, як Марыся да цябе адносіцца, а і мама твая ж жыве па-суседску з Марысяй. Калі што, яна напэўна табе дапаможа. Аднак думаю, што хопіць толькі пабыць з Марысяй і ўсё само высніцца. Цяжка скрыць каханне, як цяжка схаваць абыякавасць. Жадаю ўсяго найлепшага.

СЭРЦАЙКА

АДВАЖНЫЯ СТРАЖАКІ

Стражацкая каманда ў вёсцы Плёскі існуе другі год. За так кароткі час нашыя стражакі зрабілі многа добрага. Многа разоў яны бралі ўдзел у гашэнні пажару ў Плёсках і акалічных вёсках. Нашыя стражакі часта праводзяць трэніроўкі. Штораз лепш авалодваюць сваё майстэрства. Павятовая страж для нашых стражакаў дала мотапомпу, многа вужоў і іншых стражацкіх прыладаў. Старшынёй нашай каманды з'яўляецца Мікалай Анофрыюк. Самыя актыўныя стражакі гэта: Аляксей Харытонюк, Васіль Нічыпарук і Пётр Нэстэрук. Жадаем добрай працы для плёскаўскіх стражакаў. Хай сцерагуць вёску.

Я. Леанюк
Плёскі

РАБОЧАЯ НАРАДА

19 мая 1968 года ў ПГ РН у Трасцянцы адбылася рабочая нарада праўленняў сельскагаспадарчых гурткоў. На нараду былі пакліканы ўсе праўленні і дэлегаты на павятовы з'езд ПЗКР. Нараду абслужваў кіраўнік люстратараў ПЗКР у Гайнаўцы грам. Зімкоўскі. Прачытаў ён справаздачу з дзейнасці Павятовага праўлення сельскагаспадарчых гурткоў за мінулыя гады і прадставіў план дзейнасці на будучыя два гады. Тут таксама была пастаўлена справа разбудовы спулдзельні ўслугова-вытворчай пры сельскагаспадарчым гуртку ў Нарве.

У дыскусіі, між іншым, старшыня сельгасгуртка ў Трасцянцы Іван Сцепанюк закрануў справу барацьбы з пустазеллем: ён з'яўляецца адначасова і вясковым перадавіком аховы раслін.

Як вынікала са слоў Івана Сцепанюка, то ГС у Нарве не пераймаецца тым, што няма ў прадажу хімікатаў да барацьбы з пустазеллем. Колькі было хімікатаў, то ўсё забраў ад ГС-у ПОМ у Нарве і выязджае апрысківаць пустазелле ў раён Новага Беразова, а калі нейкі грамадзянін зойдзе ў ПОМ з раёна Трасцянкі, то ПОМ яго адпраўляе ў сельгасгуртак у Трасцянцы. А гурток у Трасцянцы мае 3 трактарныя і 2 конныя апрысківачы, а не мае чым весці барацьбы з пустазеллем.

Варта, каб аб гэтай справе сур'ёзна падумала праўленне ГС у Нарве і як найхутчэй даставіла хімікатаў да камісовага пункту продажу ў Трасцянцы.

М. Лук'янюк
Белкі

ВУЧНЁЎСКІЯ АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВЫ

Вучні са Старога Ляўкова, Гайнаўскага павета, выконваюць свае перадз'ездаўскія абавязацельствы — малююць школьны плот.

Фота ЯНКА ЦЯЛУШЭЦКІ

ПАГРОМ КУЧМАРОЎ

Кожная мода з часам выраджаецца ў супер-моду і атрымоўвае сваю іранічную назву. У нашых ваколіцах супер-«бітэльсаў» сваёй гадоўлі называюць кучмарамі. Гэтая напалову чараўніцкая назва выводзіцца ад беларускага слова кучма, якое абазначае ў нас парослую буйным валоссем, але найчасцей недагледжаную і страшэнна брудную галаву. Апошнім часам кучмароў у мясцовасці Крынкі напаткала непрыемнасць: іх паабстрыгалі «на калена» і сказалі памыцца. Было спачатку крыху віску, але закончылася ўсё джэнтэльменскім спакоем. На як доўга, пабачым... (ся)

ТРАСЦЯНІЦКАЯ АБЫЯКАВАСЦЬ

Вёска Трасцянка да таго вялікая, што здалёку робіць ураджанне мястэчка — некалькісот будынкаў на прасторы каля двух кіламетраў. Яе велічыня здзіўляючая з фактам, што не знайшлося тут ахвотных людзей да адміністрацыйнай і грамадскай дзейнасці. У мясцовай Грамадскай радзе трасцянцаў амаль няма. Яе старшыня, Аляксандр Кур'яновіч, і сакратар, Юзэф Карабкевіч, паходзяць з мястэчка Нарва, што ў пяці кіламетрах ад Трасцянкі. Яны вымушаны штодзень даязджаць сюды на працу. Тое ж датычыць і некаторых іншых працаўнікоў ГРН.

Такая нядбайнасць Трасцянкі аб выхаванне ўласных кадраў мае адмоўны ўплыў на тутэйшае жыццё, спецыфічнае, як кожнае жыццё ў любой вёсцы ці горадзе. (ся)

КІНО

ГАЙНАЎСКІ ПАВЕТ

Кляшчэлі

,,Wojna trwa'' (włoski), 18—19. ,,Ludwiku do rondla'' (jugosł.), 20—21. ,,Mocne uderzenie'' (polski), 22—23.

Дубіны

,,Westerplatte'' (polski), ,,Tygrys lubi świeże mięso'' (franc.), 22—23.

Нараўка

,,Marysia i Napoleon'' (polski), ,,Kopciuszek w potrzasku'' (franc.), 19—23.

Чыжы

,,Grymasy'' (węgierski), ,,Kaukazka branka'' (radz.), 19—23.

Дубічы Царкоўныя

,,Grek Zorba'' (USA), ,,Jej siedem wieczorów'' (czeski), 19—23.

БЕЛЬСКІ ПАВЕТ

Орля

,,Kryptonim Nektar'' (polski), ,,Mętna woda'' (węgierski), 19—23.

Райск

,,Czterej pancerni i pies'' (polski), 19—23.

БЕЛАСТОЦКІ ПАВЕТ

Гарадок

,,Krew na śniegu'' (jugosł.), ,,Mocna uderzenie'' (polski), 18—21.

Міхалова

,,Znowu Max Linder'' (franc.), 18—19.. ,,Ach ci młodzi'' (węgierski), 20—21. ,,Julila, Anna, Genowefa'' (polski), 22—23.

САКОЛЬСКІ ПАВЕТ

Крынкі

,,Szalone wakacje'' (jugosł.), 18—19. ,,Ulica Nadmorska'' (radz.), 20—21. ,,Bumerang'' (polski), 22—23.

Шудзялава

,,Kopciuszek w potrzasku'' (franc.), ,,Po wielkiej burzy'' (szwajcarski), 19—23.

ДУБРОЎСКІ ПАВЕТ

Сухаволя

,,Lecą żurawie'' (radz.), ,,Małpia kuracja'' (USA), 19—23.

Новы Двор

,,Westerplatte'' (polski), ,,Człowiek bez paszportu'' (radz.), 22—23.

Ліпск

,,Mroźny poranek'' (radz.), ,,Mętna woda'' (węgierski), 22—23.

Ніва

Adres redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1. Telefony: red. naczelny 2-10-33, centrala 2-32-41 do 45. Warunki prenumeraty: miesięcznie — 2,40 zł kwartalnie — 7,20 zł, półrocznie — 14,40 zł, rocznie — 28,80 zł. Prenumeratę przyjmują wszystkie placówki pocztowe i listonosze. Wpłaty na prenumeratę indywidualną należy dokonywać na konto PUPiK ,,Ruch'' Nr 102-7-161 NBP Białystok I Oddział Miejski. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma. Zamówienia ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje — Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych ,,Ruch'' Warszawa, ul. Wronia 23. Nr konta PKO I-6-100024. Zamówienia z krajów europejskich jak i zamorskich należy kierować pod adresem CHZ ,,Ars Polona'' Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7. Obowiązuje przedpłata na konto NBP; Warszawa 2-6-51. Prenumerata roczna wraz z przesyłką zwykłą wynosi 4,70 $ w Europie, 5 $ — w USA.

B.Z.Graf. G-3 NAKŁAD 7066

БУТЭЛЬКА З ЗАКРУТКАЙ

З гэтымі жанчынамі, то сапраўды, хто знае, як абыходзіцца, бо ці так, ці інакш, ніколі ім не дагодзіш. Федзік даязджае да работы ў Беласток ужо мо 5 год. Усё было добра, пакуль не пачаў разам з ім Сцёпка працаваці. Вядома, хлопцы працуюць на будоўлі і не дрэнна зарабляюць. Федзікава жонка аднойчы хвалілася, што за адзін раз пасля работы зарабіў мужык амаль 100 зл. Федзік, як Федзік, хлопец спакойны і зараз пасля работы смаліць хутчэй да жонкі і дзяцей.

Сцёпка іншы. Маці яго хвалілася: — Мой Сцёпа ў гэтым месяцы апрача пенсіі прынёс мне бутэлькаў больш чым на 150 зл.

Як учула гэта Федзікава жонка, то аж вочы крывёй заплылі ад злосці. Толькі Федзік увайшоў у хату, як жонка гадзюкаю накінулася на яго.

— Каб цябе халера, ты недарэкаватае парася, слімаку, сляпаку. Каб была пайшла замуж, як да мяне Пясчаніцкія хлопцы сваталіся, то паняю была б, а за табою, то чуць канцы звяжаш. Сцёпкава маці за бутэлькі ўтаргавала вялікую суму, а ў нас нават на сок з ягадаў і вішань няма пасуды. Падлічы, колькі гэта грошай за 5 год ты страціў. За такім мужыком не разжывешся! Ён цешыць, што ўсе грошы жонцы аддае, а даходы з боку гэта ты думаеш не патрэбны?

Паверце, я ніколі не спадзявалася, каб вясковая жанчына так умела гаварыць. Федзік так гэтым перапалохаўся, што аж сківіцы пачалі дрыжаць, але вядома, хацеў дагадзіць сваёй Зосьцы і пачаў Сцяпанавымі слядамі хадзіць і збіраць бутэлькі. Нават нядрэнныя былі рэзультаты. Ужо за першы тыдзень Федзік 9 бутэлек прывалок. На другі тыдзень пачаў яшчэ больш прыносіць, ды і якія бутэлькі, каб вы зналі.

Зоська Федзікава аж падрасла і ледзь п'ятамі да зямлі дакраналася, такая задаволена была. Нават у крэдэнсе быстаўку зрабіла. На самай верхняй паліцы сталі бутэлькі ад «віняку», такія квадратныя, а на ніжэйшых былі ўсялякага калібру. Я і сама думала, што тут анёлы жыццём пачалі кіраваць, пакуль Федзік не дачакаў выплаты, якую ім давалі 10-га. Гэтым разам ён прынёс сваёй Зосьцы 4 бутэлькі і то з закруткамі. Такія прыгожыя, што Зоська яго разоў чатыры пацалавала. Гаварыла, што зараз у гэтых бутэльках зробіць падліўку. Але як Федзік дастаў з кішэні ўсяго 230 зл., замест, як калісь, 1800 зл., Зоська хапіла бутэльку з закруткай і Федзіка па лобі трэснула, і то якраз у тое месца, дзе надаўна цалавала.

Федзік толькі паваліўся на канапу і сказаў:

— «Хацела бутэлькаў, на табе бутэлькі, а нават з закруткай».

СУСЕДКА МІХАЛІНА

НАВУКА

БІЗНЕС

Містэр Браун паглядзеў на маладога чалавека і запытаў.

— Вы ажаніліся з маёй дачкой?

— Так, сэр.

— А ці зможаце вы даць ёй развод на такіх умовах, да якіх яна прывыкла? Падумалі вы аб гэтым?

ПЛАНЫ

— Пані Латка, я чула, што твой муж кінуў піць. Ці не ўступіць яму ў наш клуб былых алкаголікаў?

— Дзякуй, але ў яго зусім іншыя планы. Ён вырашыў пачакаць пару дзён і запісацца ў клуб былых цвярозых.

ПАЛЯЎНІЧЫЯ

Два паляўнічыя вырашылі забіць вялікага льва.

— Ідзі, агледзь, куды ён схаваўся, — прапанаваў першы.

— А ты?

— А я пайду ў другім напрамку, пагляджу, адкуль ён прыйшоў!

ХІБА ГЭТА ТАК?

— Прафесар, я даведаўся, што ваша жонка нарадзіла адразу хлопчыка і дзяўчынку. Хіба гэта так?

Прафесар (разгублены): А мне здаецца, што... дзяўчынку і хлопчыка. А мо наадварот...

ДУМКІ ЯСЬКІ АПАЛОНІКА

Людзі, якія не паспяваюць, астаюцца ззаду.

*

Жыццё — момант, які трэба схапіць.

*

Чалавек памяркоўны заўсёды бывае крыху далей ад глупства.

*

Часам пакрыўджаны чалавек сілаю выбуху бывае выкінуты з фатальнай сітуацыі.

*

Да людскіх патрэб нікому нельга адварочвацца плячыма.

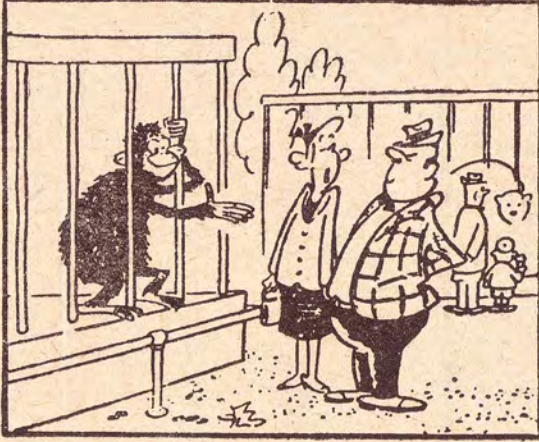

— І тут у цябе сябры...

МУЖЫКІ ПРЫ ГАРМАЦЕ

Убачылі мужыкі ў горадзе гармату — глядзяць і дзівяцца. «Во, — кажа адзін, — каб яе добра набіць, то пэўна на ўвесь горад раўнула б». Аж праходзіць тут нейкі паніч, ды пачуў, што яны казалі. «Эх, — кажа, — што гэта за гармата! Вот у Маскве я бачыў гармату, вот гармата, дык гармата: у рулю дык з возам сена ўехаць можна». Адзін мужык падумаў і кажа:

— Што за дзіва! Нашто ў нас у вёсцы было здарэнне, што пэўна паніч і не чуў, не толькі не ведаў.

— А што ж такое?

— А, — кажа, — меўся да нас нейкі начальнік прыехаць. Ну, дык яго спаткаць найлепей? Вот адзін адстаўны салдат і раіць: «Есць у нас гармата старая, ад шведа ці ад француза асталася, дык яе, кажа, вычысцім, а як будзе ехаць начальнік, дык і выстралім на павітанне». А была яна заржавеўшы.

Вот салдат узяў сала, вычысціў добра ў сярэдзіне, памазаў і чакае, набіўшы яе, як выстраліць.

Тым часам, пакуль начальнік прыедзе, разышліся дамоў. А міма бег сабака, пачуў сала, стаў лізаць і ўлез у сярэдзіну. Тут крыкнулі, што едзе начальнік. Салдат падбег і стрэліў. Як стрэліць яна, як выкіне сабаку, як забрэша сабака, дык якраз, як во гэты паніч цяпер.

КАЛІ Ж ПРАЦАВАЦЬ

— Падсудны, як гэта вы асмеліліся залезці ў чужую кватэру сярод ночы? — запытаўся суддзя.

— Калі мяне судзілі ў апошні раз, то дапытвалі: «Падсудны, як гэта вы асмеліліся прабрацца ў чужую кватэру сярод белага дня?» Тады скажыце, калі ж мне працаваць?!

Мір пераможа вайну

Простыя людзі ўсіх нацый!
К дружбе шляхі нас вядуць,
Час надышоў нам з'яднацца,
Сілы свае разгарнуць.

Прыпеў:

Вернымі будзем,
Простыя людзі —
Праўды вялікай сыны, —
Дружнай сям'ёю,
Моцнай сцяною
Станем супроць вайны!

Мірным хай неба заўсёды
Будзе над цэлай зямлёй,
Хай паміж розных народаў
Знікне навек неспакой.

Прыпеў.

Свет ад пакут адгародзім,
Хай над зямлёю штодзень
Яснае сонца ўзыходзіць
Шчасцем для простых людзей.

Прыпеў.

Чорныя здрадныя сілы
Міру не зрушаць сцяну, —
Праўда навек нас зрадніла,
Мір пераможа вайну!

Прыпеў.
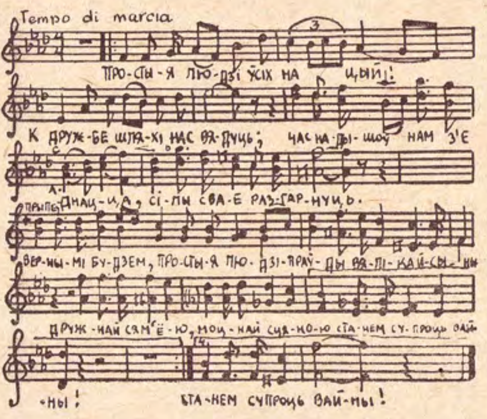
51 ГАДЗІНА АРГАННАЙ МУЗЫКІ

Альберт Мюльдэер, галандзец, 52 гады, іграў на аргане 51 гадзіну без перапынку. Яго суайчыннік Ван Палмен іграў на аргане 50 гадзін. Як кажуць, у тых, хто прагне славы, у запасе вечнасць.

ПАДЗЕМНАЯ МЕЛАДРАМА

Мадам Вільям Уайт з Тэхаса, муж якой перыядычна «спрабуе сябе» ў ролі пахаванага жывым, запатрабавала ад улад штата разводу. Біл Уайт, які заняты зараз барацьбой са сваім праціўнікам — маладым ірландцам, з 23 лютага ляжыць у магіле. Ён дабівацца паляпшэння свайго рэкорду, які раўняецца 55 дням. Магіла ў Уайта выдатна абсталявана. Яна мае аддушыны, якія дазваляюць дыхаць, харчавацца і весці перагаворы са «знешнім светам». Праз гэтыя аддушыны Уайт і даведаўся, што разведзены са сваёй жонкай і мусіць плаціць ёй цяпер 300 доляраў аліментаў штомесяц. Рэкардсмен, аднак, не перапыніў свайго магільнага «марафону».

ЗАВЯШЧАННЕ

Дзігбі Мікаэль, — багатая англічанка, якая нядаўна памерла, завяшчала 60 тысяч фунтаў стэрлінгаў на дапамогу кошкам у мястэчку Слоўфс. Цікава, што ўласнаму сыну мадам Мікаэль завяшчала толькі 3 тысячы фунтаў стэрлінгаў.

БРЫЛЬЯНТАВЫ РОТ

Усмешка амерыканскага мільянера з Нью-Мексіка Тэля Льюіса каштуе цяпер 10 000 долараў: усе свае зубы ён пакрыў плацінай. Восем зубоў амерыканскі багацей інкруставаў яшчэ брыльянтамі.

Калі баліць галава, суцешцеся, што не баляць яшчэ і зубы.